

ASPO Oyj
ASPO-KONSERNI
Y-tunnus 1547798-7

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2016

Sisällys

Toimintakertomus	2
Hallituksen voitonjakoesitys	22
Konsernitilinpäätös, IFRS	24
Konsernin laaja tuloslaskelma	24
Konsernitase	25
Konsernin rahavirtalaskelma	26
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	27
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	27
Konsernin tunnusluvut	69
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	71
Emoyhtiön tuloslaskelma	71
Emoyhtiön tase	72
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	73
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	74
Osakkeet ja osakkeenomistajat	80
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	84

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Aspo Oyj on antanut erillisen selvityksen vuoden 2016 hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, joka on julkaistu yhtiön internet-sivustolla www.aspo.fi.

Aspo on monialayhtiö, joka omistaa ja kehittää liiketoimintoja Pohjois-Euroopan lisäksi kasvumarkkinoilla keskittyen vaativiin B-to-B-asiakaisiin. Vahvojen yritysbrändien, ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko, tavoitteena on olla toimialojensa markkinajohtajia. Ne vastaavat omasta toiminnastaan, asiakassuhteistaan ja niiden kehittämisestä. Kokonaisuutena ne tuottavat Aspon liikearvon. Aspon konsernirakennetta ja liiketoimintoja kehitetään pitkäjänteisesti ilman ennalta määriteltyä aikataulua.

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Toiminnan yleispiirteet

Euroopan ja Suomen teollisuustuotannon kehitys kääntyi nousuun vuoden 2016 aikana. Kaupan rakennetta ovat muuttaneet Venäjän ja Ukrainan välisen kriisin seurannaisvaikutukset ja vähitellen lisääntyvä protektionismi. Öljyn hinnan nousu vaikutti Venäjän ruplan arvon nousuun. Tästä huolimatta kulutuskysyntä ja investoinnit laskivat vuoden 2016 aikana. Aspo kasvatti kuitenkin myyntiään itämarkkinoilla. Korkotaso säilyi edelleen matalana vuoden 2016 aikana.

Liikevaihto

Aspo-konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja oli 457,4 miljoonaa euroa (445,8).

Liikevaihto segmenteittäin

	2016 M€	2015 M€	Muutos M€	Muutos %
ESL Shipping	71,4	76,2	-4,8	-6,3
Leipurin	112,7	117,8	-5,1	-4,3
Telko	240,3	215,3	25,0	11,6
Kauko	33,0	36,5	-3,5	-9,6
Muu toiminta	0,0	0,0	0,0	
Liikevaihto yhteensä	457,4	445,8	11,6	2,6

Liikevaihto markkina-alueittain

	2016 M€	2015 M€	Muutos M€	Muutos %
Suomi	149,4	147,7	1,7	1,2
Skandinavia	47,5	51,8	-4,3	-8,3
Baltia	50,4	50,4	0,0	0,0
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	145,6	128,3	17,3	13,5
Muut maat	64,5	67,6	-3,1	-4,6
Liikevaihto yhteensä	457,4	445,8	11,6	2,6

Tulos

Aspo-konsernin liikevoitto oli 20,4 miljoonaa euroa (20,6). ESL Shippingin liikevoitto laski ja oli 12,6 miljoonaa euroa (14,7). Leipurin-liiketoiminnan liikevoitto laski 2,0 miljoonaan euroon (2,4). Telkon liikevoitto laski 10,1 miljoonaan euroon (10,4). Kaukon liikevoitto oli -0,1 miljoonaa euroa (-1,2). Muun toiminnan liikevoitto parani ja oli -4,2 miljoonaa euroa tappiollinen (-5,7).

Tilikauden tulos/osake oli 0,49 euroa (0,61). Oma pääoma/osake oli 3,75 euroa (3,36). Vertailukauden tulosta paransi merkittävästi ESL Shippingin omistamien vakuutusosakeyhtiö Alandian osakkeiden kaupassa syntynyt 4,9 miljoonan euron rahoituseriin kirjattu myyntivoitto, jonka vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli noin 0,16 euroa. Vertailukauden tulosta heikensi Industrial-liiketoiminnan myynnin yhteydessä Kaukon liikearvosta kirjattu arvonalennus 1,3 miljoonaa euroa sekä Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin liittyvät Tullin määräämät maksut sekä asian käsittelystä aiheutuneet asiantuntijakulut 2,0 miljoonaa euroa.

Lisätietoja konsernin tunnusluvuista ja niiden laskentaperiaatteista löytyy tilinpäätöksen tunnuslukutaulukossa.

Liikevoitto segmenteittäin

	2016 M€	2015 M€	Muutos M€	Muutos %
ESL Shipping	12,6	14,7	-2,1	-14,3
Leipurin	2,0	2,4	-0,4	-16,7
Telko	10,1	10,4	-0,3	-2,9
Kauko	-0,1	-1,2	1,1	91,7
Muu toiminta	-4,2	-5,7	1,5	26,3
Liikevoitto yhteensä	20,4	20,6	-0,2	-1,0

Taloudelliset tavoitteet

Aspo tavoittelee keskimäärin yli 20 prosentin oman pääoman tuottoa, enintään 100 prosentin nettovelkaantumisasetta sekä nykyrakenteella 7 prosentin liikevoittoa vuoteen 2020 mennessä.

Tilikauden liikevoittoprosentti oli 4,5 % (4,6), oman pääoman tuotto oli 14,6 % (19,1) ja nettovelkaantumisaste 89,8 % (101,4).

Aspon liiketoiminnot

ESL Shipping

ESL Shipping on Itämeren johtava kuivia irtolasteja kuljettava varustamo. Tilikauden lopussa varustamon tonnisto koostui 14 yksiköstä, joista 13 oli varustamon omia ja yksi vuokrattu yksikkö. ESL Shippingin palvelukokonaisuus perustuu kykyyn operoida tehokkaasti ja luotettavasti jääalueilla sekä lastata ja keventää aluksia merellä. Kuljetukset Itämerellä ja Pohjanmerellä perustuvat pitkäkestoisiin asiakassopimuksiin ja vakiintuneisiin asiakassuhteisiin.

Yleiset kuivien irtolastien markkinarahnehinnat nousivat loppuvuonna 2016, mutta ovat pidemmän aikavälin tarkastelussa edelleen matalalla tasolla.

Varustamo solmi loppuvuodesta vuosisopimuksen venäläisen teräsyhtiön kanssa rautapellettien kuljettamisesta supramax-aluksella Euroopan markkinoille. Sopimuksen kannalta ratkaisevia tekijöitä ovat ESL Shippingin alusten korkea jäävahvistus ja kyky itsenäiseen lastinkäsittelyyn.

Varustamo laajensi asiakaspintaansa vaativiin projektikappaletavaran kuljetuksiin 13 000 tonnin aluksella Venäjän arktisella jääalueella, jossa voidaan kannattavasti hyödyntää alusten itsenäistä lastinkäsittelykykyä sekä poikkeuksellisen hyvää jäävahvistusta. Toinen varustamon supramax-aluksista operoi vuoden aikana erikoismarkkinoilla Kanadan arktisilla jääalueilla.

ESL Shipping säilytti vuonna 2016 hyvän kannattavuuden alkuvuoden poikkeuksellisen vaikeasta markkinaympäristöstä huolimatta liikevoiton ollessa 12,6 miljoonaa euroa (14,7). Varustamon liikevaihto laski 71,4 miljoonaan euroon (76,2). Liikevaihdon laskuun vaikutti voimakkaasti alkuvuonna vallinnut suurten irtolastialusten historiallisen vaikea markkinatilanne, joka pakotti varustamon supramax-alukset operoimaan tappiollisella spot-markkinalla. Hyvästä loppuvuodesta huolimatta supramax-alusten tulos oli vuositasolla niukasti tappiollinen. Niiden kannattavuus oli kuitenkin selkeästi vallinnutta markkinakeskiarvoa korkeampi.

Vuonna 2016 ESL Shipping kuljetti lasteja 10,7 miljoonaa tonnia (11,1). Lastimäärän alentuminen johtui pääosin supramax-alusten vertailukautta pitemmistä merimatkoista. Terästeollisuuden kuljetusmäärät olivat vuoden aikana selvästi edellisvuotta alhaisemmat. Energiateollisuudessa kivihiilen kuljetusmäärä nousi

hieman edellisvuoden tasosta. Biopolttoaineiden sekä muun teollisuuden kuljetusmäärät kasvoivat huomattavasti edellisvuoden määristä.

Varustamon uudisrakennusprojekti kahden maailman ensimmäisen LNG-käyttöisen handy-size irtolastialuksen rakentamiseksi on edennyt suunnitellussa aikataulussa ja yhteistyö Sinotrans & CSC Jinlingin telakan kanssa on sujunut hyvin. Uudet alukset tulevat liikenteeseen vuoden 2018 alkupuoliskolla.

Uudet alukset tulevat liikennöimään pohjoisella Itämerellä tehostaen kuljetusketjua ja vähentävät merkittävästi toiminnan ympäristörasitusta. EU tukee alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shippingin saama tuki on vuosien 2016-2019 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 miljoonaa euroa maksettiin vuonna 2016. Bothnia Bulk -hankkeen muut osapuolet ovat SSAB Europe Oy, Luleå Hamn AB, Oxelösunds Hamn AB, Raahen Satama Oy ja Raahen Voima Oy. EU-tuki on myönnetty Verkkojen Eurooppa - rahoitusinstrumentin liikennesektorin hausta.

Leipurin

Leipurin on ainutlaatuinen ratkaisujen tarjoaja leipomo- ja konditoriatuotteiden, elintarviketeollisuuden sekä kodin ulkopuolisen syömisen (out of home, OOH) markkinoilla. Leipurin tarjoamat ratkaisut käsittävät muun muassa tuotevalikoiman kehityksen, reseptiikan, raaka-aineet, koulutuksen ja laitteet aina myyntipisteiden suunnitteluun saakka. Osana kokonaisratkaisuja Leipurin suunnittelee, toimittaa ja huoltaa leipomoteollisuuden valmistuslinjoja, paistopisteitä sekä muita elintarviketeollisuudessa tarvittavia koneita ja laitteita. Leipurin raaka-aineita ja koneita toimittavat kumppanit ovat alansa johtavia kansainvälisiä valmistajia. Leipurin toimii Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Puolassa, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Valko-Venäjällä.

Leipurille tärkeiden raaka-aineiden hinnat säilyivät vuonna 2016 edellisen vuoden tasolla.

Vuonna 2016 Leipurin raaka-aineliiketoiminnan liikevaihto Suomessa ja itämarkkinoilla kasvoi, mutta kokonaisuudessaan raaka-aineliiketoiminnan liikevaihto säilyi edellisen vuoden tasolla.

Leipurin on uudistetun strategiansa mukaisesti laajentanut toimintaansa kodin ulkopuolisen syömisen markkinoilla (OOH) etenkin Suomessa ja länsimarkkinoilla. Toiminta on käynnistynyt myös itämarkkinoilla. Leipurin avasi koekahvilan OOH-asiakassegmentin kuluttajakäyttötymisen testaamiseksi. Kyseisen kahvilan kautta Leipurin kykenee kehittämään ja testaamaan OOH-tarjoomaansa koko Leipurin toiminta-alueelle.

Kone- ja laiteinvestointien taso säilyi tilikauden aikana matalana kaikissa Leipurin toimintamaissa. Venäjän markkinoiden epäsuotuisasta kehityksestä johtuen koneliiketoiminta oli tilikauden aikana tappiollista. Omassa konevalmistustoiminnassa toteutettiin tulosparannusohjelma ja tehtiin resurssien sopeuttamistoimenpiteitä lomautuksilla ja paikallisella sopimuksella joustavista työajoista.

Venäjällä vähittäiskaupan myynti laski edellisestä vuodesta, ja yleisen laskutrendin mukana myös teollisen leivän kulutus sekä hintataso

laskivat. Myymäläleipomoiden kasvava alimman hintaluokan leipien tarjooma on siirtänyt leivän kulutusta edullisiin tuotteisiin. Venäjällä leipomoteollisuus on pyrkinyt vaihtamaan raaka-aineita edullisempiin, paikallisesti tuotettuihin raaka-aineisiin. Leipurin on vastannut kysynnän muutokseen korvaamalla tuontiraaka-aineita paikallisella leipomoraaka-ainehankinnalla.

Leipurin-liiketoiminnan liikevaihto oli 112,7 miljoonaa euroa (117,8) ja liikevoitto 2,0 miljoonaa euroa (2,4). Venäjän, Ukrainan ja muiden IVY-maiden liikevaihto oli 30,6 miljoonaa euroa (30,6).

Raaka-aineliiketoiminnan liikevaihto ja kannattavuus säilyivät edellisen vuoden tasolla. Koneliiketoiminnan liikevaihto laski ja liiketulos oli vuonna 2016 tappiollinen. Lisäksi uuden strategian toimeenpanoon liittyvät panostukset laskivat liikevoittoa. Leipurin uudisti brändi-ilmeensä tilikaudella 2016.

Leipurin Oyj:n toimitusjohtajana aloitti 1.3.2016 Mikko Laavainen.

Telko

Telko on johtava muoviraaka-aineiden ja teollisuuskemikaalien asiantuntija ja jakelija. Liiketoiminta perustuu alan parhaiden kansainvälisten päämiesten edustuksiin sekä oman henkilöstön asiantuntemukseen. Telkolla on tytäryhtiöitä Suomessa, Baltiassa, Skandinaviassa, Puolassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa, Azerbaidzanissa ja Kiinassa.

Toimintaympäristö itämarkkinoilla oli edelleen haasteellinen vuonna 2016, vaikka öljyn hinnan nousu vahvisti ruplan arvoa lähes koko vuoden ja paransi samalla Venäjän talousnäkymiä. Länsimarkkinoilla toimintaympäristön paraneminen tuki kysyntää, mikä osaltaan kasvatti länsimarkkinoiden kannattavuutta. Suomessa Telkon toiminta laajeni edellisenä vuonna solmitun edustussopimuksen mukaisesti Castrolin moottoriöljyjen liiketoimintaan.

Telkon liikevaihto kasvoi vuonna 2016 ennätystasolle 240,3 miljoonaan euroon (215,3). Liikevaihdon kasvu kiihtyi vuoden loppua kohden ja koko vuoden liikevaihto kasvoi 12 % huolimatta keskimäärin alhaisemmista muovien ja teollisuuskemikaalien raaka-aineiden hinnoista. Liikevaihdon kasvu perustui pääasiassa uusiin asiakkuuksiin, uusiin päämiehiin sekä myytyjen volyymien kasvuun. Liikevoitto oli 10,1 miljoonaa euroa (10,4).

Liikevaihto itämarkkinoilla kasvoi 16 % ja oli 110,8 miljoonaa euroa (95,5). Telkon Venäjän liikevaihto kasvoi 13 %, Ukrainan liikevaihto kasvoi 18 % ja länsimarkkinoiden liikevaihto 5 %. Muovien ja kemikaalien myyntivolyymit kasvoivat sekä itä- että länsimarkkinoilla. Länsimarkkinoilla liikevoitto ja liikevoittoprosentti kasvoivat, mutta itämarkkinoilla liikevoitto ja liikevoittoprosentti laskivat.

Kauko

Kauko on vaativien liikkuvien tietotyöympäristöjen asiantuntija. Se toimittaa parhaat työkalut, tuottavuutta parantavat ratkaisut ja tehokkaan käytön varmistavat palvelut teollisuuden, logistiikan,

terveydenhuollon, ja viranomaisten tarpeisiin. Kaukon ratkaisuihin yhdistyvät räätälöidyt tietotekniset sovellus-, laite- ja palvelukokonaisuudet. Valikoimiin kuuluu myös energiatehokkuutta parantavia tuotteita. Kaukolla on yhtiöt Suomessa ja Saksassa.

Tietokoneiden kokonaismyynti on laskenut Suomessa edellisestä vuodesta. Erikoiskäyttöisten, vaativiin liikkuviin tietotyön tehtäviin soveltuvien vahvennettujen tietokoneiden ja tablet-tietokoneiden myynti kasvoi kuitenkin vuoden 2016 aikana. Hajautetussa energiantuotannossa erityisesti aurinkosähköjärjestelmien myynti on kasvanut ja kasvun odotetaan jatkuvan vahvana.

Kaukon liikevaihto vuonna 2016 laski 10 % ja oli 33,0 miljoonaa euroa (36,5). Liiketulos oli -0,1 miljoonaa euroa (-1,2). Vertailukauden liikekulusta heikensi Industrial-liiketoiminnan myynti, minkä yhteydessä Aspo arvioi Kauko-segmentin liikearvoa ja kirjasi siitä 1,3 miljoonan euron arvonalentumisen.

Vuonna 2016 energiatehokkuuslaitteiden myynti kehittyi hyvin vertailukauteen verrattuna. Nopeinta kasvu oli aurinkosähköjärjestelmissä. Ilmalämpöpumppujen myynti oli vertailukauden tasolla. Liikkuvan tietotyön liikevaihto säilyi edellisen vuoden tasolla. Myynti Kiinaan jäi merkittävästi edellisestä vuodesta alemmista projektitoimituksista johtuen.

Kauko perusti tilikauden aikana tytäryhtiön Saksaan tavoitteena kehittää tietotekniikan myyntiä terveydenhuoltosektorille sekä Kaukon kehittämän liikkuvan työaseman myyntiä Saksan ja muun Keski-Euroopan markkinoille.

Liikkuvassa tietotyössä terveydenhuoltosektorille toimitettavan tietotekniikan organisaatiosta irtisanoutui avainhenkilöitä Suomessa ja Saksassa. Kauko tutkii ja selvittää onko tapahtunut kilpailukiellon rikkomuksia ja luottamuksellisen aseman väärinkäytöksiä. Toiminta on organisoitu uudelleen Suomessa ja Saksassa.

Kauko muutti keväällä nimensä Kaukomarkkinoista Kaukoksi sekä uudisti yritysilmensä ja asiakasviestinnän kokonaisuudessaan uuden strategian mukaisiksi. Kauko jatkoi uuden strategian mukaisesti yhtiön palvelutarjoaman laajentamista sekä panosti vaativan liikkuvan tietotyön ratkaisujen kehittämiseen ja myyntiin. Lisäksi käynnistettiin uusia liiketoimintakehityshankkeita, jotka edellyttivät sekä teknisten ja kaupallisten osaajien lisärekrutointeja että sisäisten toimintamallien kehittämistä edelleen.

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Muun toiminnan liikevoitto oli -4,2 miljoonaa euroa (-5,7). Muun toiminnan kuluteho on parantunut tavoitetasolleen tilikauden aikana. Tulosparrannuksen taustalla on toimintaa tehostamalla saavutettu kiinteiden kulujen tason lasku mm. vuokra- ja henkilöstökuluissa.

Rakennejärjestelyt

Tilikauden aikana konserniin perustettiin Leipurin-segmentin tuotannollinen yhtiö OOO NPK Leipurin Venäjälle ja Suomeen LeiConcept Oy. Telko perusti Venäjän terminaalihanketta varten yhtiön OOO Telko Terminal, ja Azerbaidzaniin perustettiin Telko Caucasus LLC. Ruotsissa Aspokem AB sulautettiin Telko Sweden AB:hen. Kauko Oy perusti Saksaan tytäryhtiön Kauko GmbH.

Rahoitus

Konsernin rahavarat olivat 22,6 miljoonaa euroa (23,9). Konsernitaseen korolliset velat olivat 125,4 miljoonaa euroa (127,9). Korollisten velkojen keskikorko oli tilikauden päättyessä 1,8 % (1,7). Korottomat velat olivat 69,8 miljoonaa euroa (74,3).

Aspo-konsernin nettovelkaantumisaste oli 89,8 % (101,4) ja omavaraisuusaste 37,4 % (33,8).

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 16,2 miljoonaa euroa (25,0). Käyttöpääoman muutos oli tilikauden aikana -10,6 miljoonaa euroa (-4,2). Käyttöpääomaa sitoutui erityisesti Telkon voimakkaaseen kasvuun. Investointien rahavirta oli -6,1 miljoonaa euroa (-9,9). Investointien rahavirtaan vaikutti positiivisesti ESL Shippingin EU:lta saama 2,1 miljoonan euron tuki. Investointien rahavirtaan vertailukaudella vaikutti positiivisesti osakkeiden myyntitulo 4,9 miljoonaa euroa. Konsernin vapaa rahavirta oli 10,1 miljoonaa euroa (15,1).

ESL Shipping Oy allekirjoitti marraskuussa yhteensä 50 miljoonan euron laivarahoitussopimukset uudisrakennusten rahoittamiseksi. Kahden erillisen sopimuksen laina-aika on 7 vuotta ja takaisinmaksuohjelma sisältää 3 vapaavuotta sekä lyhennysohjelman, joka vastaa 12 vuoden laina-aikaa. Rahoitussopimukset tulevat käyttöön täysimääräisesti alusten valmistuttua viimeistään vuonna 2018. Uudet sopimukset pidentävät Aspo-konsernin rahoituksen keskimaturiteettia ja osaltaan alentavat rahoituksen keskikorkoa. Aspo allekirjoitti kesäkuussa valmiusluottolimiittisopimuksen, jonka määrä on 20 miljoonaa euroa. Sopimuksen laina-aika on kolme vuotta ja se korvasi erääntyvän vastaavan suuruisen valmiusluottolimiittisopimuksen. Joulukuussa alennettiin luottolimiitin määrää ja irtisanottiin 20 miljoonan euron määrä 40 miljoonan euron valmiusluottolimiittisopimuksesta.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen uuden 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on kiinteä 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä. Aspo lunasti takaisin toukokuussa 2016 julkisella ostotarjouksella marraskuussa 2013 liikkeeseen lasketusta 20 miljoonan euron hybridilainasta yhteensä 15,4 miljoonaa euroa. Hybridilainan jäljellä oleva pääoma 4,6 miljoonaa euroa lunastettiin takaisin lainaehtojen mukaisesti 18.11.2016.

Aspon ja päärahoittajapankkien kesken allekirjoitettujen sitovien valmiusluottolimiittien määrä oli tilikauden päättyessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiitit olivat tilikauden päättyessä kokonaisuudessaan käyttämättömiä. Vuoden 2017 aikana erääntyy 20 miljoonan euron valmiusluottolimiittisopimus. Aspon 80 miljoonan euron yritystodistusohjelma oli kokonaisuudessaan käyttämätön.

Aspo on suojannut korkoriskiään koronvaihtosopimuksella, jonka käypä arvo 31.12.2016 oli -0,6 miljoonaa euroa (-0,7).

Aspo-konserni on suojannut uusien alusten hankintaan liittyviä valuuttamääräisiä rahavirtoja valuuttatermiineillä, joihin sovelletaan suojauslaskentaa. Näiden valuuttatermiinien nimellisarvo 31.12.2016 oli 36,2 miljoonaa euroa ja käypä arvo oli 1,7 miljoonaa euroa (0,1).

Investoinnit

Konsernin investoinnit vuonna 2016 olivat 6,9 miljoonaa euroa (15,1) ja koostuivat pääosin ESL Shippingin alusten telakoinneista ja ylläpitoinvestoinneista sekä varustamon tilaamien maakaasukäyttöisten irtolastialusten ennakkomaksuista. EU tukee alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shipping tulee saamaan vuosien 2016-2019 aikana tukea enintään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 miljoonaa euroa maksettiin vuonna 2016. Lisäksi investointeja kasvatti Telkon uuden liiketoiminnan haltuunottaminen Suomessa.

Investoinnit segmenteittäin, ilman yritysostoja

	2016 M€	2015 M€	Muutos M€
ESL Shipping	5,0	13,2	-8,2
Leipurin	0,3	0,5	-0,2
Telko	1,4	1,0	0,4
Kauko	0,0	0,1	-0,1
Muu toiminta	0,2	0,3	-0,1
Investoinnit yhteensä	6,9	15,1	-8,2

Henkilöstö

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 895 (857). Henkilöstön määrä on kasvanut Leipurin ja Telkon itälaajentumisen myötä.

	2016	2015	2014
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	871	862	882
Tilikauden palkat ja palkkiot yhteensä, M€	32,6	33,9	36,6

Aspo-konsernin henkilöstöstä 46 % (51) työskentelee Suomessa, Venäjällä, Ukrainassa ja muissa IVY-maissa 38 % (34), Baltian maissa 8 % (8), Skandinaviassa 2 % (2) ja muissa maissa 6 % (5).

Henkilöstöstä miesten osuus on 58 % (60) ja naisten 42 % (40). Aspo-konsernin työsuhteista on kokoaikaisia 97 % (97). Tilikaudella solmittiin 124 (89) uutta työsuhdetta. Koko konsernin henkilöstön työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut vuonna 2016 olivat yhteensä 40,0 miljoonaa euroa (41,0).

Henkilöstö keskimäärin segmenteittäin

	2016	2015
ESL Shipping		
Toimihenkilöt	25	24
Merihenkilöstö	200	202
	<u>225</u>	<u>226</u>
Leipurin		
Toimihenkilöt	256	252
Työntekijät	58	40
	<u>314</u>	<u>292</u>
Telko		
Toimihenkilöt	256	249
Työntekijät	11	15
	<u>267</u>	<u>264</u>
Kauko		
Toimihenkilöt	36	45
Työntekijät	6	7
	<u>42</u>	<u>52</u>
Muu toiminta		
Toimihenkilöt	23	28
Yhteensä	871	862

Palkitseminen

Aspo-konsernissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 2013. Suomen henkilöstöä koskeva tulospalkintajärjestelmä on kytketty henkilöstörahastoon niin, että tulospalkkion voi sijoittaa henkilöstörahastoon tai nostaa rahana. Rahastoinnin pitkän aikavälin tavoitteena on, että henkilöstöstä tulee yhtiön merkittävä omistajaryhmä. Henkilöstörahaston jäsenenä ovat kaikki Aspo-konsernin suomalaisissa yhtiöissä työskentelevät henkilöt.

Aspo Oyj:n hallitus päätti vuonna 2015 noin 30 henkilöä koskevasta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Ansaintajakson 2015 palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2015 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2016 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 88 970 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Vuoden 2016 ansaintajakson palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2016 ansaintajakson perusteella tullaan luovuttamaan osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 26 040 kappaletta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Kannustinjärjestelmien sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui työsuhteen päättymisen perusteella vuonna 2016 yhteensä 5 275 kpl osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita.

Riskit ja riskienhallinta

Aspon liiketoimintaympäristö oli koko vuoden hyvin haastava. Aspon toimintamaissa taloudet heikentyivät yleisesti koko vuoden, mutta loppuvuoden aikana nähtiin eri alueilla piristymisen merkkejä. Länsimaiden kansantaloudet kasvavat hitaasti ja idässä supistuminen on hidastunut. Vuoden loppupuolella Aspolle tärkeän Venäjän tavarantuonti kääntyi kasvuun ja koko vuoden jatkunut öljyn hinnan kohoaminen on vahvistanut ruplaa. Venäjällä inflaatio hidastui vuoden lopussa vuoden 2012 tasolle ja erityisesti elintarvikkeiden hintojen nousu on hitaampaa kuin edeltävinä vuosina.

Rahtihinnat nousivat hitaasti koko vuoden. Varovainen käänne parempaan päin näkyy myös Aspon kaikkien toimialojen riskien alenemisena. Nopeat liikkeet kansainvälisessä politiikassa, valuuttojen arvoissa tai hyödykemarkkinoilla voivat silti vaikuttaa Aspon yhtiöiden tuotteiden kysyntään ja kilpailukykyyn. Sekä itä- että länsimarkkinoiden kasvua rajoitti edelleen investointihyödykkeiden heikko kysyntä.

Strategiset riskit

Aspo toimii länsimarkkinoiden lisäksi alueilla, joiden talouskehitys voi muuttua hyvin nopeasti negatiiviseksi tai positiiviseksi, minkä seurauksena liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset voivat muuttua merkittävästi.

Venäjällä ja Ukrainassa ulkomaisten tuotteiden hintojen nousun seurauksena kulutuskysyntä vähentyi ja talous supistui. Loppuvuoden aikana Venäjän talous supistui enää hyvin vähän ja inflaatio hidastui merkittävästi. Ennusteiden mukaan Venäjän talous on kääntymässä kasvuun vuoden 2017 aikana. Heikentynyt kulutuskysyntä on vaikuttanut kauppaan, mutta nimellispalkkojen kasvu ennakoii kulutuksen kasvua. Venäjän ja Ukrainan rahoitusmarkkinoilla ja maksuliikenteessä ei ole nähty enää heikkenemisen merkkejä. Yritysten investointihalukkuus on lisääntynyt, mutta varovaisuus hidastaa vielä investointihyödykkeiden myyntiä.

Venäjällä tuontitavaran hintojen nousua ja pakotteiden vaikutusta on vähennetty paikallisella hankintatoimella ja tuotannolla. Venäjällä tuotettuja raaka-aineita ja tarvikkeita on lisääntyvässä määrin otettu tuotantoon teollisuudessa laadun heikkenemisestä huolimatta. Tämä saattaa heikentää tuontiraaka-aineiden asemaa arvoketjussa ja alentaa katetasoa, mutta tuonnin määrän kasvu voi vastaavasti vähentää tähän liittyviä Aspon riskejä.

Aspon markkina-alueen heikentynyt taloudellinen ja poliittinen tilanne on saattanut vaikeuttaa Aspon strategiaan kuuluvien rakenteellisten muutosten toteuttamista. Tilanne voi jatkua samanlaisena edelleen, mutta taloudellisen ja poliittisen paineen hellittäessä se voi muuttua päinvastaiseksi nopeastikin.

Talouspakotteet tai muut Venäjän nykytilanteesta johtuvat esteet voivat osaltaan vähentää kuljetuksia Venäjältä sekä suurten alusten keventämistoiminta merellä voi vähentyä. Suomessa ja muualla Euroopassa yhteiskunnallinen tavoite hiilen kulutuksen vähentämiseen energiantuotannossa on lisääntynyt, mikä saattaa vähentää hiilen kuljetustarvetta. Korvaavien energiatuotteiden tarve voi vastaavasti lisätä kuljetuksia ja tulevaisuuden kuljetusmäärien arviointi on näistä syistä vaikeutunut. Kansainvälisten rahti-indeksien matala taso ja kansainvälisesti kaluston lisääntyminen erityisesti suurissa kokoluokissa ovat lisänneet varustamojen pitkän aikavälin kannattavuuteen liittyvää epävarmuutta, joskin sekä rahti-indekseissä että kaluston määrissä voidaan nähdä jo vakiintumista.

Strategisia riskejä aiheuttavat kansainvälisesti heikon taloudellisen tilanteen sekä poliittisen ilmapiirin lisäksi teollisuusasiakkaiden näkymät ja tuotannolliset ratkaisut. Päätökset energiantuotannon rakenteista, joihin vaikuttavat ympäristöpolitiikka ja muut poliittiset valinnat, saattavat aiheuttaa teollisuuteen ja energiantuotantoon muutoksia, jotka voivat vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisätä vaihtoehtoisia energiamuotoja. Itämeren tavaravirrat voivat muuttua teräksen tuotannon, kustannusrakenteiden, asiakasrakenteen muutosten, kuten omistuksen keskittymisen tai muiden syiden vaikutuksesta. Muutokset voivat aiheuttaa negatiivisia seurauksia liiketoiminnalle kuljetustarpeiden vähentyessä, mutta niissä nähdään myös kasvavia mahdollisuuksia. Kansainvälisen meriliikenteen matalien rahtihintojen seurauksena kilpailu rahdeista voi kiristyä myös Itämerellä ja kilpailu voi lisääntyä myös osaltaan leutojen ja jäätömien talvien seurauksena. Kilpailuasemansa parantamiseksi Aspon ESL Shipping on rakentamassa uusia tälle alueelle ja asiakaskuntaan soveltuvia vähän polttoainetta kuluttavia ja vähäpäästöisiä aluksia.

Strategisiin riskeihin vaikuttavat rahtihintojen pitkän aikavälin muutokset, investointitrendit ja kaupan rakenteen muutokset erityisesti länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla riskejä kasvattavat muun muassa poliittinen epävakaus, yhteiskunnalliset rakenteet tai niiden reagoimattomuus liiketoiminnan kohtaamiin vaikeuksiin. Investointien patoutuminen ja purkautuminen voi aiheuttaa pitkällä aikavälillä muutoksia kilpailutilanteessa ja asiakkaiden käyttäytymisessä.

Nopeat muutokset talouden rakenteissa voivat aiheuttaa riskejä asiakas- tai päämiesrakenteen tai teknologian muuttuessa sekä nopeita reaktioita edellyttävien mahdollisuuksien jäädessä hyödyntämättä. Aspon strategisia riskejä tasoittaa liiketoiminnan jakautuminen neljälle toimialalle ja liiketoiminnan harjoittaminen laajalla maantieteellisellä alueella sekä kyky reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Operatiiviset riskit

Vaikka Aspon toimintaympäristön taloudellinen epävarmuus on katsauskauden aikana vähentynyt, ovat operatiiviset riskit säilyneet. Näitä ovat esimerkiksi toimitusketjuihin ja henkilöihin liittyvät riskit.

Aspon liiketoimintojen kasvun painopiste on pitkään ollut kehittyvien markkinoiden alueilla, joissa kasvua hidastaviin riskeihin vaikuttavat mm. valuuttakurssit ja korkotaso, raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen taso ja muutokset, teollisuuden ja kaupan investoinnit, asiakkaiden maksuvalmius, lainsäädännön ja maahantuontiasetusten muutokset sekä viranomaistahojen toimimattomuus, epäneutraalius tai korruptio.

Talouden kasvu ja vaihtoehtoisesti tuotannon supistuminen voivat vaikuttaa raaka-aineiden kysyntään itämarkkinoilla. Poliittinen ja taloudellinen epävakaus vaikeuttaa kaupallista toimintaa ja tilanteen edelleen pitkittyessä voi hidastaa Aspon liiketoimintojen kasvua. Kuluttajakäyttäytyminen heijastuu myös B-to-B-asiakkaiden kautta syntyviin riskeihin ja niiden tasoihin. Kehittyvien markkinoiden kasvumahdollisuudet lisäävät kilpailijoiden halua aloittaa liiketoiminta tai laajentaa liiketoimintaansa näillä alueilla. Kehittyvien markkinoiden haastavuus ja kärjistynyt tilanne Ukrainassa ovat myös aiheuttaneet kilpailijoiden vetäytymistä, mikä on luonut Aspon liiketoiminnoille uusia mahdollisuuksia sekä lisännyt markkinaosuuksia ja joillakin liiketoiminnan alueilla parantanut kannattavuutta. Kilpailun normalisoitumista esimerkiksi Ukrainassa on jo tapahtunut.

Valuuttakurssimuutoksilta suojautuminen ei kaikissa olosuhteissa ja erityisesti jatkuvana ole mahdollista. Valuuttakurssien muutokset voivat heikentää tulosta sekä pienentää taseen omaa pääomaa muuntoerojen vaikutuksesta. Valuuttakurssien muutokset voivat myös vaikuttaa tulosta ja tasetta vahvistavasti. Luottotappioriskien muutos hajautuu liiketoiminnoittain ja asiakkaittain, joten Aspon liiketoiminnat eivät ole kärsineet suuria luottotappioita, vaikka luottotappioriskit ovat kasvaneet.

Konsernin vahinkoriskien määrää ja todennäköisyyttä arvioidaan säännöllisesti. Vahinkovakuutukset kilpailutettiin ja vakuutusmäärät päivitettiin vuonna 2016. Vakuutusmäärät ovat Aspon toiminnan laajuuteen nähden riittävät, mutta vakuutusyhtiöt voivat rajoittaa vakuutusten voimassaoloa eri syistä lisääntyneiden riskien seurauksena esimerkiksi sotatoimialueilla.

Rahoitusriskit

Aspo-konsernin rahoitus ja siihen liittyvien riskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Jälleenrahoitusriski

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla korollinen velka vastapuolen, rahoitusmuodon ja maturiteetin osalta.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskiä hallitaan varmistamalla konsernin riittävät rahavarat yhdessä sitovien valmiusluottolimiittien ja muiden rahoitusreservien kanssa.

Korkoriski

Korkotason muutoksilta suojaudutaan sitomalla korolliset velat osittain vaihtuvakorkoisiin ja osittain kiinteäkorkoisiin lainoihin. Lisäksi korkoriskeiltä suojautumiseen käytetään korkojohdannaisia.

Luottoriski

Luottoriskeiltä suojaudutaan käyttämällä ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin perustuvia maksuehtoja. Asiakkaiden syvälinen tunteminen on olennainen osa luottoriskin hallintaa.

Valuuttakurssiriski

Aspo-konsernissa valuuttakurssiriskiä hallitaan ensisijaisesti liiketoimintalähtöisesti vaikuttamalla asiakas- ja päämiessopimuksiin sekä toissijaisesti valuuttajohdannaisilla.

Yksityiskohtaisempi selvitys rahoitusriskeistä on tilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aspon tarkastusvaliokunnan yhtenä tehtävänä on yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta. Tarkastusvaliokunta seuraa riskienhallintaprosessia ja tekee tarvittavia toimenpiteitä erityisesti strategisten riskien ehkäisemiseksi. Hallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti riskienhallinta on osa Aspon sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa konsernin strategian toteutumista, taloudellisen tuloksen kehittymistä, omistaja-arvoa, osingonmaksukykyä ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Vastuu riskienhallinnasta on toimialojen liiketoimintajohdolla. Johto vastaa riittävien toimenpiteiden määrittämisestä, toteuttamisesta sekä toimenpiteiden toteutumisen seurannasta osana päivittäistä toiminnan ohjausta. Telkon ja ESL Shippingin riskien päivitys tehtiin vuoden viimeisellä neljänneksellä ja muiden liiketoimintojen riskit päivitetään

vuoden 2017 alussa. Riskienhallintaa koordinoi Aspon talousjohtaja, joka raportoi konsernin toimitusjohtajalle.

Yksityiskohtaisempi selvitys riskienhallintapolitiikasta ja merkittävimmistä riskeistä on julkistettu yhtiön kotisivuilla.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Aspo-konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoiminta kohdistuu toimialojen luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin.

Ympäristö- ja laatuasiat

Vastuullisuus näkyy Aspossa globaalilla, yhteiskunnallisella ja yksilön tasolla. Esimerkki globaalista vastuusta on ESL Shippingin investointi maailman ensimmäisiin LNG-käyttöisiin irtolastialuksiin, joiden hiilidioksidipäästöt kuljetettua rahtitonnia kohden ovat yli 50 % pienemmät kuin nykyisillä aluksilla. Yhteiskunnallinen vastuu on ennen kaikkea vastuullista johtamista: vain kasvava yritys luo työtä, verotuloja ja hyvinvointia. Yksilötason vastuu näkyy puolestaan siinä, miten Aspo kohtelee oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti työntekijöitään kaikissa toimintamaissaan.

Aspo teetti vuonna 2016 kattavan liiketoimintaympäristön vastuullisuusanalyysin, jonka toteutuksesta vastasi kiertotalouteen ja kestävään liiketoimintaan erikoistunut kehittämis- ja koulutusyritys Ethica Oy. Selvityksessä kartoitettiin yhtiön liiketoimintoihin vaikuttavia, vastuullisuuteen liittyviä ajureita ja trendejä, ja luotiin tältä osin katsaus tytäryhtiöiden vahvuuksiin ja kehittämiskohteisiin.

Analyysi auttaa Aspoa vastaamaan entistäkin paremmin kansainvälisten ja kansallisten säädösten, päämiesten sekä asiakkaiden asettamiin vastuullisuuden vaatimuksiin. Aspo haluaa olla edelläkävijä, joka toteuttaa yritys vastuuta yli lain ja määräysten edellyttämien minimirajojen. Selvitys tukee myös osaltaan laajempaa yritysten vastuullisuusraportointivelvoitetta, joka astui voimaan vuoden 2017 alusta.

ESL Shipping

ESL Shippingin toiminta ja kaikki alukset on puolestaan sertifioitu kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n turvallisuusjohtamiskoodin ISM:n vaatimusten mukaisesti. Varustamolla on lisäksi ISO 14001 -ympäristösertifikaatti. Laiva on kaikkiaan ekologisista vaihtoehto suurten lastien kuljettamiseen, ja ESL Shipping on esimerkiksi pyrkinyt määrätietoisesti vähentämään polttoainekulutustaan.

Leipurin

Leipurin kiinnittää erityishuomiota kaikkien tuotteidensa korkeaan laatuun ja turvallisuuteen. Yrityksen kumppaneilta ja toimittajilta vaaditaan tiukat laatuvaatimukset täyttävät ympäristö- ja

toimintajärjestelmät. Suomessa Leipurin toimintamalli on saanut ISO 9001:2000 -sertifikaatin.

Telko

Tiukat laatukriteerit ohjaavat Telkon toimintoja. Yhtiölle on myönnetty ISO 9001 -sertifikaatti, ja se noudattaa myös kemianteollisuuden Responsible Care -ohjelman kauppaan liittyvää versiota. Sen mukaisesti Telko on sitoutunut jatkuvaan vapaaehtoiseen ympäristöasioiden sekä työterveyden ja -turvallisuuden kehittämiseen. Sitoutuminen on todennettu ulkoisessa SQAS/ESAD-arvioinnissa. Telko on myös allekirjoittanut Euroopan kemianteollisuuden jälleenmyyjien järjestön FECC:n eettiset periaatteet.

Kauko

Kauko tarjoaa liikkuvan tietotyön ratkaisuja ja energiaa säästäviä tuotteita, kuten aurinkoenergiajärjestelmiä, joten ympäristöasiat ovat yrityksen päämiehille tärkeässä roolissa. Sitoutuminen kestävään kehitykseen näkyy kaikessa toiminnassa tuotteiden suunnittelusta ja valmistuksesta niiden kierrätykseen.

Osakepääoma ja osakkeet

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2016 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 30 975 524, joista yhtiön hallussa oli 396 226 osaketta eli 1,3 % osakepääomasta. Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut.

Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto Nasdaq Helsingissä oli tammi-joulukuussa 2016 yhteensä 2 490 725 osaketta ja 17,3 miljoonaa euroa, eli 8,0 % osakekannasta vaihtoi omistajaa. Tilikauden ylin kurssinoteeraus oli 8,21 euroa ja alin 6,00 euroa. Keskikurssi oli 6,95 euroa ja tilikauden päätöskurssi 8,18 euroa. Tilikauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 250,1 miljoonaa euroa.

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä yhteensä 9 236 osakkeenomistajaa. Hallintarekisterissä ja ulkomaisessa omistuksessa oli 697 919 osaketta eli 2,3 % osakekannasta.

Aspo Oyj:n uusi kaupankäyntitunnus (osaketunnus) Nasdaq Helsingissä on ASPO. Aikaisempi kaupankäyntitunnus oli ASU1V. Muutos tuli voimaan 27.6.2016.

Osakeomistuksesta kerrotaan tarkemmin Vuosi 2016 –julkaisun Osakkeet ja osakkeenomistajat -osiossa.

Liputusilmoitus

Osakkeenomistaja Tatu Vehmas ilmoitti 31.5.2016, että Aatos Vehmas ja Liisa Vehmas ovat valtuuttaneet hänet käyttämään omistamiensa Aspon osakkeiden äänivaltaa, minkä seurauksena hänen osuutensa

Aspo Oyj:n osakkeiden äänimäärästä on kasvanut yli viiden prosentin (5 %).

Johto ja tilintarkastajat

Aspo Oyj:n varsinainen yhtiökokous 2016 valitsi uudelleen hallitukseen VT, MBA Mammu Kaarion, OTK Roberto Lencionin, DE, eMBA, kauppaneuvos Gustav Nybergin ja DI Risto Salon sekä uusina jäseninä KTM Mikael Laineen ja KTT Salla Pöyryn. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gustav Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Roberto Lencionin. Kokouksessa hallitus päätti lisäksi valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Roberto Lencionin sekä jäseniksi Mammu Kaarion, Mikael Laineen ja Salla Pöyryn.

Hallituksella oli vuoden 2016 aikana 11 kokousta, joista neljä oli puhelinkokouksia. Kokouksiin osallistumisprosentti oli 99 %.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut eMBA Aki Ojanen.

Tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Harri Pärssinen.

Yhtiökokouspäätöksiä

Osinko

Aspo Oyj:n 7.4.2016 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingoksi 0,41 euroa osakkeelta. Osingon maksupäivä oli 18.4.2016.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Yhtiökokous päätti perustaa pysyvän osakkeenomistajien nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen jäsenten valintaa ja palkitsemista sekä hallituksen valiokuntien jäsenten palkitsemista koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle. Lisäksi yhtiökokous hyväksyi osakkeenomistajien nimitystoimikunnan työjärjestyksen.

Hallituksen valtuutukset

Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Yhtiökokous 7.4.2016 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus käsittää oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2017 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei ole käyttänyt saamansa valtuutusta.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista, jossa luovutetaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita

Yhtiökokous 9.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti.

Hallitus on käyttänyt saamaansa valtuutusta luovuttamalla 18.3.2016 yhteensä 88 970 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta vuosien 2015-2017 osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2015 piiriin kuuluville henkilöille.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään uusien osakkeiden osakeannista

Yhtiökokous 9.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehdoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintätuo-oikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotukset yhtiökokoukselle

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljän suurimman osakkeenomistajan edustajat. Vuoden 2017 varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotukset tehneeseen nimitystoimikuntaan ovat kuuluneet 31.8.2016 osakasluettelon mukaan suurimpien osakkeenomistajien edustajat: Tatu Vehmas, puheenjohtaja (Vehmaksen suku); Veronica Timgren (Nybergin suku mukaan lukien Oy Havsudden Ab); Reima Rytsölä (Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma) ja Mikko Mursula (Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen). Lisäksi Aspon hallituksen puheenjohtaja Gustav Nyberg on toiminut toimikunnan asiantuntijana.

Aspo Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikunta ehdottaa Aspo Oyj:n 5.4.2017 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten määräksi vahvistetaan kuusi.

Hallituksen kokoonpano

Nimitystoimikunta ehdottaa, että toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, hallituksen jäseniksi valitaan uudelleen yhtiön nykyiset hallituksen jäsenet Mammu Kaario, Mikael Laine, Roberto Lencioni, Gustav Nyberg, Salla Pöyry ja Risto Salo.

Hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen jäsenten kuukausipalkkiot olisivat seuraavat:

- hallituksen jäsen 2 700 euroa / kuukausi (vuonna 2016 palkkio oli 2 400 euro/kk)
- varapuheenjohtaja 1,5 x hallituksen jäsenen palkkio eli 4 050 euroa / kuukausi (vuonna 2016 palkkio oli 3 600 euroa/kk)
- puheenjohtaja 2 x hallituksen jäsenen palkkio eli 5 400 euroa / kuukausi (vuonna 2016 päätoimisen puheenjohtajan palkkio oli 15 500 euroa/kk)

Nimitystoimikunta ehdottaa, että tarkastusvaliokunnan jäsenten kokouspalkkiot säilytetään ennallaan eli maksetaan 700 euroa / kokous. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle ehdotetaan kuitenkin maksettavaksi 1,5 x valiokunnan jäsenen kokouspalkkio eli 1 050 euroa / kokous (vuonna 2016 palkkio oli 700 euroa/kokous). Mikäli tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on myös hallituksen varapuheenjohtaja tai puheenjohtaja, tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan palkkion ehdotetaan olevan sama kuin valiokunnan jäsenellä. Hallituksen jäsenelle ei makseta palkkiota, mikäli hän on työ- tai toimisuhteessa Aspo-konserniin kuuluvaan yhtiöön.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Konsernin johtoryhmää vahvistettiin 1.3.2017 alkaen. OTK Toni Santalahti nimitettiin lakiasianjohtajaksi sekä konsernin johtoryhmän jäseneksi.

Telko Oy:n hallitusta uudistettiin 1.3.2017 alkaen. Yhtiön hallitukseen nimitettiin hallituksen puheenjohtajana toimivan Aspo Oyj:n toimitusjohtajan lisäksi KTM Anders Dahlblom, KTM Elina Piispanen ja OTK Irmeli Rytönen.

Näkymät vuodelle 2017

Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan kiihtyvän 2017. Epävarmuus ja heikko suhdanne Aspolle tärkeillä idän kasvumarkkinoilla on kääntymässä kasvuksi. Venäjän, Ukrainan, ja muiden IVY-maiden tulevaa kehitystä on kuitenkin haastavaa ennustaa. Valuuttojen arvojen arvioidaan edelleen vaihtelevan voimakkaasti.

Öljyn hinta säilynee matalalla tasolla. Yleisesti tuotannollisten raaka-aineiden hintojen odotetaan pysyvän matalina. Konserni jatkaa markkinaosuuksien kasvattamista kannattavasti strategisesti tärkeillä idän kasvumarkkinoilla. Teollisuustuotannon odotetaan kasvavan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla 2017 aikana. Kansainvälisten kuivarahtihintojen odotetaan säilyvän matalina mutta varustamo on varmistanut kapasiteettinsa käytön pääosin pitkäaikaisin sopimuksin. Toisen supramax-aluksen liikennöinti on varmistettu Itämeren alueella 2017 aikana, mikä vähentää merkittävästi ns. spot-liikennöintiä. Leipurin

tappiollinen koneliiketoiminta kääntyy voitolliseksi ennätyskorkean tilauskannan seurauksena.

Ohjeistus vuodelle 2017: Aspon liikevoitto on 22-27 miljoonaa euroa vuonna 2017 (20,4).

ESL Shipping

Suurten kuivarahtialusten markkinarahdit ovat viimeisen puolen vuoden aikana nousseet merkittävästi vuoden takaiselta historiallisen heikolta tasolta, mutta niiden ennustetaan vuonna 2017 pysyvän edelleen verraten alhaisella tasolla. Uusia kuivarahtialuksia ei juurikaan ole tilattu, mistä syystä kysynnän ja tarjonnan tasapainon on ennustettu paranevan tulevina vuosina. Muutosta kiihdyttävät myös merenkulun tiukentuvat ympäristömääräykset, jotka voivat vähentää vanhimman tonniston tarjontaa tulevaisuudessa. Pääosa yhtiön kuljetuskapasiteetista on varmistettu Itämerellä ja Pohjois-Euroopassa pitkäaikaisin sopimuksin. Samoin varustamon toisen supramax-aluksen kannattava työllisyys kuluvalle vuodelle on jo varmistettu pitempiaikaisella sopimuksella Itämerelle.

Terästeollisuuden kuljetusten odotetaan kehittyvän positiivisesti tai säilyvän ennallaan. Kysynnän sesonkivaihtelu saattaa edellyttää puskuproomujärjestelmän kapasiteetin sopeuttamista myöhemmin keväällä edellisten vuosien tapaan. Kaivos- ja metalliteollisuuden kysyntä voi lisääntyä, osaksi kohonneiden raaka-ainehintojen seurauksena.

Energiateollisuuden kuljetustarpeen arvioidaan kokonaisuudessaan olevan edellisvuotta korkeamman lähinnä biopolttoaineiden kasvavan kuljetuskysynnän johdosta. Kivihiilen kuljetustumäärien ennakoidaan säilyvän edellisvuoden tasolla ja käyttö keskittyy ennustettavampaan sähkön ja lämmön yhteistuotantoon lauhdesähkön tuotannon heikosta kannattavuudesta ja lauhdevoimaloiden aiemmin ilmoitetuista sulkemisista johtuen.

Merellä tapahtuvan suurten alusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysynnän odotetaan olevan vilkasta. Tarvittaessa varustamon kapasiteettia sopeutetaan kysynnän vaihtelun ja mahdollisten uusien asiakasryhmien tarpeiden mukaisesti myös rahtaamalla lisää ulkopuolista kapasiteettia. Yhtiön pyrkimyksenä on jatkaa liiketoimintaa arktisilla alueilla edellisvuosien tapaan.

Strategiansa mukaisesti varustamo jatkaa työtä asiakaspinnan laajentamiseksi erityisesti sellaisiin asiakaskuljetuksiin, joissa voidaan laajentaa sekä lastivalikoimaa että yhtiön toiminta-aluetta hyödyntäen alusten itsenäistä lastinkäsittelykykyä ja poikkeuksellisen hyvää jäävahvistusta. Vuoden 2017 aikana neljä alusyksikköä tullaan telakoimaan suunnitelman mukaisesti.

Leipurin

Markkinatilanteen odotetaan säilyvän ennallaan Leipurin keskeisillä markkinoilla. Markkina-aseman odotetaan säilyvän vahvana teollisen

leipomisen sektorilla Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä, ja sekä liikevaihdon että liikevoiton odotetaan parantuvan.

Venäjän taloustilanteen heikkenemisen arvioidaan kääntyneen kasvuksi ja kuluttajien ostovoiman odotetaan paranevan. Leipomoraaka-aineiden paikallista hankintaa Venäjällä on lisätty korvaamaan tuontiraaka-aineita. Tällä pyritään vastaamaan kysynnän muutokseen kehittämällä hintakilpailukykyisempää tarjoomaa ja vastaamaan Venäjällä olevaan kotimaisuuskampanjaan. Tavoitteena on kasvattaa paikallisten raaka-aineiden osuus yli 50 %:iin. Paikallinen hankinta on hajautettu ja merkittäviä alueellisia tuotantokumppaneita on kymmeniä. Leipurin säilyttää alueella hyvän kannattavuuden, vahvistaa markkina-asemaansa ja hakee kasvua niin leipä-, kahvileipä- kuin OOH-sektoreilta.

Kodin ulkopuolisen syömisestä markkinat ovat Leipurin-liiketoiminnalle merkittävä uusi toiminta-alue, ja Leipurin jatkaa kasvuaan OOH-markkinoilla erityisesti Suomessa ja länsimarkkinoilla.

Koneliiketoiminnassa laiteinvestointien odotetaan kasvavan Suomessa ja Baltiassa. Lisäksi Venäjällä odotetaan varovaista investointien kasvua. Leipurin koneliiketoiminta jatkaa agenttiverkoston vahvistamista Länsi-Euroopassa ja Lähi-idässä.

Voimakas panostus koneliiketoiminnan kilpailukykyyn parantamiseen sekä myynnin suuntaaminen uusille markkina-alueille tuotti vuoden lopussa ennätyskorkean tilauskannan, joka varmistaa koneliiketoiminnan positiivisen tuloskehityksen 2017.

Telko

Öljyn ja petrokemian tuotteiden hintojen odotetaan säilyvän alhaisella tasolla. Itämarkkinoiden arvioitu suhdannekäännös positiiviseksi tukee Telkon kannattavuuskehitystä alueella. Telkon länsimarkkinoiden talouskehityksen odotetaan piristyvän 2017 aikana.

Telko panostaa kasvun lisäksi suhteellisen kannattavuuden parantamiseen. Korkeampi arvoisten teknisten tuotteiden osuuden kasvattaminen parantaa suhteellista kannattavuutta erityisesti länsimarkkinoilla. Telko jatkaa itämarkkinoilla alueellisen toimintastrategian mukaisesti perustamalla ja vahvistamalla alueellisia toimipisteitä. Telko selvittää mahdollisia uusia toimintamaita idän- ja Lähi-idän kasvumarkkinoilla.

Kauko

Liikkuvan tietotyön kokonaisratkaisujen liikevaihdon ja kannattavuuden odotetaan paranevan. Kauko tarjoaa tehokkaasti integroitua ja räätälöityjä kokonaisratkaisuja, joissa yhdistyvät sovellus-, laite- ja muut palvelut. Erityisesti sovellusliiketoiminnan odotetaan parantavan kannattavuutta. Palveluliiketoimintaa tullaan laajentamaan siirtymällä entistä enemmän kokonaisratkaisuihin. Vahvennettujen tietokoneiden markkinoilla arvioidaan kannettavien tietokoneiden myynnin pienenevän ja tablet-tietokoneiden myynnin kasvavan.

Kauko tarjoaa terveydenhuoltosektorille erilaisia liikkuvia tietoteknisiä ratkaisuja tehostamaan hoitohenkilöstön työtä. Kaukon Saksassa valmistuttaman tietokoneen odotetaan tulevan myyntiin ensimmäisen neljänneksen aikana. Uusi terveydenhuoltosektorille soveltuva tietokone mahdollistaa myynnin aloittamisen myös muihin OEM-kanaviin.

Hajautetun energiatuotannon ratkaisujen markkinan odotetaan jatkavan kasvua erityisesti aurinkoenergian osalta. Tilauskanta on poikkeuksellisen hyvä.

Oikeudenkäynnit

Helsingin kärjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylämaksuja. Helsingin kärjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti kärjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin kärjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö on hakenut valituslupaa korkeimmalta oikeudelta.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun m/s Alppilan takuuajakaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Hallituksen voitonjakoesitys

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2016 ovat 31 495 378,54 euroa, josta tilikauden voitto on 12 804 309,73 euroa.

Yhtiön rekisteröity osakemäärä 31.12.2016 oli 30 975 524 osaketta, joista yhtiön hallussa oli 396 226 osaketta.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan kahdessa erässä 0,42 euroa / osake	
30 579 298 osakkeelle *	12 843 305,16 €
- omaan pääomaan jätetään	<u>18 652 073,38 €</u>
	31 495 378,54 €

*osinkoon oikeuttavien osakkeiden määrä allekirjoituspäivänä

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,21 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 7.4.2017 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 18.4.2017. Toinen erä 0,21 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2017 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 26.10.2017 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvosuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 30.10.2017 ja osingon maksupäivä 6.11.2017.

Aspo Oyj:n omistamille omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Ennen kuin hallitus panee yhtiökokouksen päätöksen täytäntöön, sen on osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla arvioitava, onko yhtiön maksukyky ja/tai taloudellinen asema muuttunut yhtiökokouksen päätöksenteon jälkeen niin, että osakeyhtiölain mukaiset osingonjaon edellytykset eivät enää täyty. Osakeyhtiölain mukaisten edellytysten täyttyminen on edellytys yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpanolle.

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liikevaihto	1	457 404	445 828
Liiketoiminnan muut tuotot	3	1 224	1 222
Materiaalit ja palvelut	6	-334 752	-318 234
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-39 963	-40 990
Poistot ja arvonalentumiset	5	-11 623	-12 455
Liiketoiminnan muut kulut	7	-51 899	-54 732
Liikevoitto		20 391	20 639
 Rahoitustuotot	8	 1 045	 5 827
Rahoituskulut	8	-4 090	-5 204
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-3 045	623
 Voitto ennen veroja		 17 346	 21 262
 Tuloverot	9	 -1 492	 -1 506
Tilikauden voitto		15 854	19 756
 Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot		3 240	-5 752
Suojauslaskenta		1 403	308
Myytavissä olevat rahoitusvarat	14		1 814
Luokittelun muutokset			-4 912
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	9	-102	581
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		4 541	-7 961
Tilikauden laaja tulos yhteensä		20 395	11 795
 Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos		15 854	19 756
 Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos		20 395	11 795
 Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos, €	10		
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,49	0,61
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,49	0,61

Sivuilla 27–68 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

Varat 1 000 €	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	9 436	11 053
Liikearvo	12	42 643	42 694
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	113 320	116 407
Myytavissä olevat rahoitusvarat	14	172	172
Saamiset	15	1 441	74
Laskennallinen verosaaminen	17	3 432	3 797
Pitkäaikaiset varat yhteensä		170 444	174 197
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	56 708	48 442
Myynti- ja muut saamiset	19	59 753	57 967
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		204	310
Rahavarat	20	22 627	23 888
Lyhytaikaiset varat yhteensä		139 292	130 607
Varat yhteensä		309 736	304 804
Oma pääoma ja velat 1 000 €	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	21	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	21	12 054	11 929
Käyvän arvon rahasto	21	936	-365
Muut rahastot	21	25 000	20 000
Muuntoerot		-18 604	-21 844
Kertyneet voittovarot		73 098	70 812
Oma pääoma yhteensä		114 527	102 575
Pitkäaikaiset velat			
Laskennallinen verovelka	17	4 243	4 978
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	22	116 640	115 586
Muut velat	23	368	510
Pitkäaikaiset velat yhteensä		121 251	121 074
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	25	508	520
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	22	8 794	12 321
Ostovelat ja muut velat	23	64 120	67 773
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		536	541
Lyhytaikaiset velat yhteensä		73 958	81 155
Velat yhteensä		195 209	202 229
Oma pääoma ja velat yhteensä		309 736	304 804

Sivuilla 27–68 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 €	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	20 391	20 639
Oikaisut liikevoittoon:		
Poistot ja arvonalentumiset	11 623	12 455
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-86	-34
Myytyjen liiketoimintojen myyntivoitot ja -tappiot		-16
Työsuhde-etuudet	121	403
Varausten muutos	-12	16
Ehdollisen vastikkeen käyvän arvon muutos		-16
Liiketoiminnan realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-16	566
Käyttöpääoman muutos:		
Vaihto-omaisuus	-6 331	-4 052
Lyhytaikaiset saamiset	121	-4 469
Lyhytaikaiset korottomat velat	-4 463	4 238
Maksetut korot	-3 700	-3 108
Saadut korot	419	627
Maksetut tuloverot	-1 866	-2 260
Liiketoiminnan rahavirta	16 201	24 989
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-4 993	-5 539
Ennakkomaksut aluksista	-1 315	-9 154
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	162	114
Luovutustulot myytävissä olevista rahoitusvaroista		4 912
Saadut osingot	1	1
Tytäryhtiöhankinnat, lisäkauppahinta		-282
Myydyt liiketoiminnat ja tytäryritykset myyntihetken rahavaroilla vähennettynä		49
Investointien rahavirta	-6 145	-9 899
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-3 528	-21 943
Pitkäaikaisten lainojen nostot	7 226	61 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-6 664	-35 326
Hybridi-instrumentti, takaisinmaksu	-20 308	
Hybridi-instrumentti, liikkeeseenlasku	24 844	
Hybridi-instrumentti, korot	-883	-1 400
Maksetut osingot	-12 540	-12 199
Rahoituksen rahavirta	-11 853	-9 868
Rahavarojen muutos	-1 797	5 222
Rahavarat 1.1.	23 888	19 258
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	536	-592
Rahavarat kauden lopussa	22 627	23 888

Sivuilla 27–68 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikursssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	21	17 692	4 351	11 929	-365	20 000	-21 844	-2 751	73 563	102 575
Laaja tulos										
Tilikauden tulos									15 854	15 854
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):										
Suojauslaskenta					1 301					1 301
Muuntoerot							3 240			3 240
Tilikauden laaja tulos yhteensä					1 301		3 240		15 854	20 395
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako									-12 540	-12 540
Hybridi-instrumentti, takaisinmaksu						-20 000			-308	-20 308
Hybridi-instrumentti, liikkeeseenlasku						25 000			-156	24 844
Hybridi-instrumentti, korot									-715	-715
Osakepalkitseminen								410	-134	276
Rahastosiiro				125					-125	0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				125		5 000		410	-13 978	-8 443
Oma pääoma 31.12.2016		17 692	4 351	12 054	936	25 000	-18 604	-2 341	75 439	114 527

1 000 €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikursssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	21	17 692	4 351	12 021	1 844	20 000	-16 066	-3 425	67 702	104 119
Laaja tulos										
Tilikauden tulos									19 756	19 756
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):										
Suojauslaskenta					269					269
Myytavissa olevat rahoitusvarat	14				-2 478					-2 478
Muuntoerot				26			-5 778			-5 752
Tilikauden laaja tulos yhteensä				26	-2 209		-5 778		19 756	11 795
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako									-12 199	-12 199
Hybridi-instrumentti, korot									-1 400	-1 400
Osakepalkitseminen								674	-414	260
Rahastosiiro				-118					118	0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-118				674	-13 895	-13 339
Oma pääoma 31.12.2015		17 692	4 351	11 929	-365	20 000	-21 844	-2 751	73 563	102 575

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Perustiedot

Aspo Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Aspo Oyj:n osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Aspo on monialayhtiö, joka on keskittynyt vahvaa erityisosaamista vaativille liiketoimintalueille. Konsernin operatiivinen toiminta on ryhmitetty toisistaan riippumattomiksi segmenteiksi: ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Lisäksi muuhun toimintaan sisältyy Aspon konsernihallinto, talous- ja ICT-palvelukeskus sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Konsernin emoyhtiö on Aspo Oyj. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Lintulahdenkuja 10, 00500 Helsinki.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Aspo Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Lintulahdenkuja 10, 00500 Helsinki.

Aspo Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 15.2.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Laatimisperusta

Aspo Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia standardeja sekä tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua.

Konserni on soveltanut 1.1.2016 alkaen seuraavia uusia standardeja, muutoksia ja tulkintoja, joilla ei ole ollut olennaista vaikutusta raportoitaviin tietoihin:

IAS 1:n *Tilinpäätöksen esittäminen* muutos *Tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskeva hanke*. Muutokset selventävät IAS 1:n ohjeistusta olennaisuuteen, tuloslaskelma- ja taseerien yhdistämiseen, väliotsikoiden esittämiseen sekä tilinpäätöksen rakenteeseen ja laadintaperiaatteisiin liittyen.

IFRS 11:n *Yhteisjärjestelyt* muutos *Kirjanpitokäsittely hankittaessa osuuksia yhteisissä toiminnoissa*. Standardimuutos edellyttää liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitoperiaatteiden soveltamista yhteisten toimintojen hankintoihin, kun kyseessä on liiketoiminta.

IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset 2012–2014. Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Aspo Oyj:n sekä kaikki tytäryhtiöt. Tytäryhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 %:n omistusosuus tai joissa konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisten osapuolten kanssa yhteistä, sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa. Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää kirjanpitoarvon, kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuus- ja yhteisyritysten välillä on eliminoitu konsernin omistussuuden mukaisesti. Konsernilla ei ole ollut osakkuusyhtiöitä vuoden 2014 jälkeen.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun määräysvalta on saatu. Luovutetut toiminnot ovat mukana siihen hetkeen asti, jolloin määräysvalta lakkaa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Luovutettu vastike ja hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä, ja se luokitellaan joko velaksi

tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Liikearvon hankintameno on määrä, jolla tytäryhtiön hankintameno ylittää hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän nettoarvon. Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva mahdollinen osuus on esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa. Vuosina 2015 ja 2016 konsernilla ei ollut määräysvallattomia omistajia.

Konsernilla on aiempina vuosina ollut määräysvallaton omistaja Aspo Management Oy. Yhtiö oli johdon omistusyhtiö, ja se perustettiin vuonna 2010 mahdollistamaan osallistujien merkittävä pitkäaikainen osakeomistus Aspo Oyj:ssä. Aspo Management Oy:n koko osakekanta hankittiin Aspo Oyj:lle osakevaihdolla 3.11.2014. Ennen osakevaihtoa Aspo Oyj:llä oli osakas- ja lainasopimuksen nojalla määräysvalta Aspo Management Oy:ssä, ja tämän perusteella yhtiö yhdisteltiin Aspon konsernitilinpäätökseen vuosina 2010–2013. Johdon tekemää sijoitusta Aspo Management Oy:öön käsiteltiin ennen osakevaihtoa konsernitilinpäätöksessä määräysvallattomien omistajien osuutena. Aspo Management Oy:n hallussa olleet Aspo Oyj:n osakkeet vähennettiin konsernitilinpäätöksessä konsernin omasta pääomasta. Aspo Management Oy sulautui Aspo Oyj:hin vuonna 2015.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Aspo on luokitellut Telko-segmenttiin kuuluvat pitkäaikaiset lainat Telkon valkovenäläiselle, ukrainalaiselle ja kazakstanilaiselle tytäryhtiölle nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön IAS 21:n mukaisesti. Kaikki näihin nettosijoituksiin liittyvät toteutumattomat valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaiset konserniyhtiöt

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keskipurssia. Tase-erät muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakurssia. Muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain siten, ettei konsernilla ole enää määräysvaltaa, kertyneet muuntoerot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Segmenttiraportointi

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle

toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty hallitus, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksien arvioinnista. Segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellinen käyttöomaisuus esitetään alkuperäisten hankintahintojen ja kumulatiivisten poistojen erotuksena vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Alusten uudisrakennusten osalta rakentamisen aikana syntyneet rahoitusmenot aktivoidaan osaksi kohteen hankintamenoa ja ne poistetaan omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoina todennäköisen taloudellisen vaikutusajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat	15–40 vuotta
Alukset	17–30 vuotta
Puskijat	18 vuotta
Telakoinnit	2–3 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Putkistot	5–20 vuotta
Toimitilojen peruseräparannusmenot	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–40 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja.

Aikaisemmin kirjattu aineellisen käyttöomaisuuden arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappion peruuttamisen vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisista ja luovutuksista syntyneet voitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen. Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike ylittää hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen käyvän arvon. Liikearvoa ei poisteta, vaan sen käypää arvoa testataan vähintään vuosittain käyttöarvoon perustuvalla arvonalentumistestillä (ks. Liikearvon arvonalentumistesti liitetieto 12).

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Leipurin- ja Telko-segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon, ja ne poistetaan tasapoistoina niiden taloudellisena vaikutusaikana. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

Ohjelmistot ja ohjelmistolisenssit	3–5 vuotta
Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut päämiessuhteet ja teknologia	10 vuotta

Konserni arvioi aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden tasearvot vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Jos viitteitä on olemassa, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja Aspon liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan laajaan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti. Arvonalentumistappion peruuttamisen vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi toteutumishetkellä. Uusien tuotteiden suunnittelusta aiheutuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, kaupallisesti hyödynnettävissä ja tuotteesta odotetaan saatavan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä. Aktivoidut tuotekehitysmenot poistetaan niiden vaikutusaikana. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi toteutuessaan. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla. Vuosina 2015 ja 2016 ei ollut aktivoituja kehittämismenoja.

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehittämistoiminta kohdistuu segmenttien luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (normaalitoiminta-asteeseen perustuen), mutta ei vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuva myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.

Vuokrasopimukset – konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokrakohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko niiden taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingsopimuksen keston mukaan. Rahoitusleasingsopimuksiksi on luokiteltu vuokrasopimuksia, joilla on hankittu koneita ja laitteita sekä IT-ohjelmistoja.

Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrat kirjataan kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernissa on käytössä vain maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, ja niihin liittyvät suoritukset kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on osakeperusteisia johdon kannustinjärjestelmiä, joissa osa palkkioista maksetaan osakkeina ja loput rahana. Lisätietoja osakeperusteisista järjestelyistä on esitetty liitetiedossa 29. Luovutettavat osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä kannustinjärjestelmän voimassaolon aikana. Muita kuin markkinaperusteisten ehtojen (esim. kannattavuus ja tuloksen kasvutavoite) vaikutuksia ei sisällytetä käypään arvoon vaan otetaan huomioon niiden osakkeiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajankohdan lopussa. Osakkeina maksettavista osuuksista tehdään kulun vastakirjaus omaan pääomaan ja rahana maksettavat osuudet kirjataan velaksi, sekä rahana maksettavan osuuden käypä arvo arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä.

Osakepääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään mahdollisilla verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Kun ostetaan omia osakkeita, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset kirjataan oman pääoman vähennykseksi. Kun näitä osakkeita myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä mahdollinen tuloverojen vaikutus, kirjataan omaan pääomaan.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, jonka toteutuminen on todennäköistä, ja velvoitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa. Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli takuu-aikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuu- ja huoltovelvoitteet ajoittuvat yleensä 1–2 vuoden ajalle. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Varaukseen kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Tuloverot on kirjattu kunkin maan verokannan mukaan. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy mm. varauksista, poistoeroista ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan verotuksellisista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että sitä voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. Mahdollinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista esitetään laajassa tuloslaskelmassa laskettuna tilikauden tuloksesta ja se sisältää verovaikutuksen.

ESL Shipping Oy liittyi takautuvasti vuoden 2011 alusta tonnistoverotuksen piiriin. Tonnistoverotuksessa varustamatoiminta siirtyi elinkeinoverotuksesta tonnistopohjaiseen verotukseen.

Tuloutusperiaatteet

Valtaosa Aspon liikevaihdosta on tavarakauppaa, jonka tuloutus tapahtuu toimituksen yhteydessä, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle toimitustapalausekkeen mukaisesti. ESL Shippingiä lukuun ottamatta vain pieni osa toimintasegmenttien liikevaihdosta on asiakkaalle myytäviä palveluita, joista tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Valtaosa segmenttien tarjoamista muista palveluista katsotaan osaksi asiakaspalvelua, koska ne liittyvät esimerkiksi tuotekonseptien ja räätälöityjen kokonaisratkaisujen kehittämiseen ja suunnitteluun. ESL Shippingin tuotot kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Tuloutusajankohta perustuu kuljetus- tai muihin palvelusopimuksiin. Raportointikauden päättyessä tuotot ESL Shippingin matkalla tai muuten kesken olevista palveluista kirjataan perustuen raportointihetkeen mennessä toteutuneiden palvelun suorittamispäivien osuuteen palvelun arvioidusta kokonaiskelestä.

Yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavien pitkäaikaishankkeiden tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan luotettavasti. Valmistusaste määritellään tarkasteluhetken mennessä kertyneiden toteutuneiden suunnittelu-, valmistus- ja asennustuntien osuutena hankkeen arvioiduista suunnittelu-, valmistus- ja asennustunneista. Menot, jotka liittyvät vielä tulouttamattomaan hankkeeseen, kirjataan keskeneräisinä pitkäaikaishankkeina vaihto-omaisuuteen. Kun on todennäköistä, että hanke tuottaa tappiota, tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Aspo-konsernissa pitkäaikaishankkeiden tuloutusperiaatetta sovelletaan Leipurin-liiketoiminnan omaan konevalmistustoimintaan, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on vähäinen.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvaukseksi, tuloutetaan laajaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot kirjataan kuluksi. Saadut avustukset on esitetty nettona syntyneiden kulujen vähennyksenä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset on kirjattu hankintamenon oikaisuksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana.

Rahoitusvarat

Aspo on luokitellut rahoitusvarat lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Lainat ja muut saamiset kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen hankintamenoön.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät mahdolliset suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin tilikauden päättymispäivän käypään arvoon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät sijoitukset osakkeisiin. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kurseja tai laskennallista nykyarvoa. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa omassa pääomassa verovaikutus huomioden. Kun tällainen omaisuuserä myydään tai siitä on aiheutunut arvonalentumistappio, kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen rahoituseriin. Myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä. Luotettavan markkina-arvon puuttuessa myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan hankintamenoön.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin, tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti.

Rahoitusvelat

Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat sisältävät suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan käypään arvoon tilikauden päättymispäivänä.

Muut rahoitusvelat kirjataan selvityspäivänä, ja ne merkitään taseeseen hankintamenoön transaktiomenoilla vähennettynä. Korot jaksotetaan laajaan tuloslaskelmaan velan juoksujalle efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, kun ne erääntyvät maksettavaksi kahdentoista kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvaroja, pankkitalletuksia ja muita korkeintaan kolmen kuukauden pituisia erittäin likvidejä sijoituksia. Käytetyt luottolimiitit on esitetty pitkä- tai lyhytaikaisissa veloissa.

Johdannaiset

Johdannaisopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, kun konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa käyttöomaisuushankinnoista aiheutuvien ennakoitujen ulkomaanrahan määräisten rahavirtojen suojaamiseen. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään kyseisen omaisuuserän hankintamenoön sillä tilikaudella, jolla suojattu erä merkitään taseeseen. Suojauslaskentaa on sovellettu aiemmilla kausilla myös koronvaihtosopimuksiin, joilla on suojattu tulevaa koron rahavirtaa kiinteäksi. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin ja esitetty

oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot kirjataan vastaavasti rahoituseriin. Muihin johdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan erilaisiin suojaustoimiin ryhdytään. Konserni dokumentoi suojausta aloitettaessa ja jatkuvasti sen jälkeen arvionsa siitä, kumoavatko suojauksissa käytettävät johdannaiset tehokkaasti suojauskohteiden käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään laajaan tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin.

Suojauslaskennan ulkopuolella olevien rahoituseriin liittyvien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan rahoituskuluihin ja -tuottoihin. Muiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kurseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittäsmalleihin. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoidut rahavirrat myytyjen valuuttojen korkokantojen mukaan ja konvertoimalla diskonttatut rahavirrat tilinpäätöspäivän valuuttakurssilla ja laskemalla diskontattujen arvojen erotus. Valuutta-optioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmäärittäsmalleilla. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoidut rahavirrat käyttäen arvostushetken markkinahintoja.

Käyvän arvon hierarkia

Konsernitilinpäätöksen laatiminen edellyttää käypien arvojen määrittämistä sekä rahoitusinstrumenteille että muille varoille ja veloille. Konserni luokittelee käypien arvojen määrittämismenetelmät seuraavasti:

Taso 1: Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat noteerattuihin hintoihin aktiivisesti toimivilla markkinoilla. Markkinaa voidaan pitää aktiivisena, mikäli noteeratut hinnat ovat säännöllisesti saatavilla ja hinnat edustavat instrumentin todellista arvoa likvidissä kaupankäynnissä.

Taso 2: Rahoitusinstrumenteilla ei käydä kauppaa aktiivisilla ja likvideillä markkinoilla. Rahoitusinstrumentin arvo on määriteltävissä markkina-arvoon perustuen sekä mahdollisesti osittain johdetun arvonmäärittelyn avulla. Mikäli instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ovat kuitenkin saatavilla ja todennettavissa kuuluu instrumentti tasolle 2.

Taso 3: Rahoitusinstrumentin arvostus ei perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, eivätkä muutkaan instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ole saatavilla eivätkä todennettavissa.

Johdon harkinta ja arvioiden käyttö

Kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaista tilinpäätöstä laadittaessa konsernin johto joutuu käyttämään harkintaa muun muassa liittyen tapahtumien kirjaamiseen, sovellettavan IFRS-standardin tai laatomisperiaatteen valintaan, esittämistapaan tilinpäätöksessä sekä kirjaamisen perusteena oleviin arvioihin ja oletuksiin. Ne vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin ja esittämiseen, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin ja esittämiseen raportointikaudella.

Arvioita on käytetty mm. määritettäessä liikearvon ja brändien määriä ja niiden tuotto-odotuksia sekä muiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisia vaikutusajkoja, vaihto-omaisuuden sekä varojen ja velkojen kuranntiutta. Arviot perustuvat liiketoiminnoista kerättyyn tietoon omista markkinoistaan ja niiden kehityksestä ja vaikutuksesta konsernin liikevaihtoon ja kustannustasoon sekä johdon kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, jotka muodostavat johdon senhetkisen parhaan näkemyksen. Arvioiden perustana olevien tekijöiden muuttumisen myötä on mahdollista, että toteumat poikkeavat merkittävästikin tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Konsernijohtoon näkemyksen mukaan eniten merkittäviä arvioita ja oletuksia liittyy liikearvon ja brändien arvonalentumistestaukseen sekä laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen. Muu harkinta liittyy mm. pitkäaikaishankkeiden tulouttamiseen sekä vertailukaudella koronvaihtosopimuksen kirjaamiseen ja vuokrasopimusten kirjaamiseen sovellettavien laatuomaisuuserien valintaan. Niillä ei ollut olennaista vaikutusta Aspon konsernitalinpäätökseen.

Liikearvon ja brändien arvonalentumistesti

Konserni testaa liikearvon ja brändien tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka on identifioitu sen mukaan, missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Kassavirrat sisältävät mm. arvion tulevaisuuden myynneistä, kannattavuudesta sekä ylläpitoinvestoinneista. Laskelmien diskonttokorko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa konsernin keskimääräistä, pitkäaikaista rahoitusrakennetta. Erilaisilla oletamuksilla voisi olla merkittävä vaikutus liikearvon ja brändien konsernitalinpäätöksessä raportoituihin määriin. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa. Liikearvoa, brändejä ja niiden testaamista käsitellään laajemmin liitetietojen kohdassa 12.

Laskennalliset verosaamiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, kertyykö tulevaisuudessa riittävän todennäköisesti verotettavaa tuloa, jota vastaan verotuksessa vahvistetut tappiot voidaan hyödyntää. Arviot perustuvat johdon laatimiin tulosennusteisiin. Laskennallisten verosaamisten määriin vaikuttaisivat esimerkiksi verotettavan tulon poikkeaminen tulosennusteen määrästä tai niitä koskevan verolainsäädännön muutokset.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2017 EU:n hyväksymisen jälkeen seuraavat standardimuutokset:

IAS 7 Rahavirtalaskelmat muutos *Tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskeva hanke** (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Yritysten on vastedes esitettävä selostus rahoitustoiminnoista johtuvista velkojen muutoksista. Tämä kattaa rahavirroista syntyvät muutokset (esim. velkojen nostot ja takaisinmaksut) samoin kuin muutokset, joihin ei liity rahavirtaa, kuten hankinnat, luovutukset, kertyneet korot ja realisoitumattomat valuuttakurssierot. Standardimuutos vaikuttaa liitetietoihin.

IAS 12 *Tuloverot* muutos *Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen realisoitumattomista tappioista** (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IAS 12:een tehtiin tammikuussa 2016 muutoksia, joilla selvennettiin laskennallisten verojen kirjaamista, kun omaisuuserä arvostetaan käypään arvoon ja kyseinen käypä arvo on pienempi kuin omaisuuserän verotuksellinen arvo. Muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

* = Kyseistä säännöstä ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2018 tai myöhemmin seuraavat uudet standardit:

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* sekä Muutokset IFRS 15:een *Myyntituotot asiakassopimuksista - Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 julkaistiin toukokuussa 2014. Standardi sisältää viisiportaisen mallin asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen tulouttamiseksi. IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15 korvaa kaiken nykyisin voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä IFRIC 13:n Kanta-asiakasohjelmat.

Standardin käyttöönotto tapahtuu 1. tammikuuta 2018 alkaen joko täysin tai osittain takautuvaa menetelmää käyttäen. Standardin tätä aikaisempi käyttöönotto on myös sallittua.

Aspo on huomionut IASB:n huhtikuussa 2016 julkaisemat tarkennukset standardiin ja seuraa jatkuvasti standardin tulkintojen kehitystä. Aspossa on toteutettu tilikauden 2016 aikana valmistavia toimenpiteitä standardin käyttöönottamiseksi 1.1.2018. Yhtiön tarkastusvaliokunta käsittelee valmistautumista standardin vaatimuksiin kokouksissaan vähintään siihen saakka, kunnes standardi on otettu käyttöön.

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Aspon liikevaihto koostuu pääosin seuraavista tulovirroista:

- Raaka-aineiden myynti muovi- ja kemianteollisuudelle
- Raaka-aineiden ja koneiden myynti leipomo- ja muulle elintarviketeollisuudelle
- Laivoilla tapahtuva kuljetuspalveluiden myynti energia- ja metalliteollisuudelle
- Työvälineiden ja sovellusten myynti liikkuvaan tietotyöhön sekä energiatehokkuutta lisäävien laitteiden ja sovellusten myynti

Nykyiset tuloutusperiaatteet ja uuden standardin vaikutus niihin:

Valtaosa Aspon liikevaihdosta on tavarakauppaa, jonka tuloutus tapahtuu toimituksen yhteydessä, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle toimitustapalausekkeen mukaisesti. ESL Shippingiä lukuun ottamatta vain pieni osa toimintasegmenttien liikevaihdosta on asiakkaalle myytäviä palveluita, joista tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Valtaosa segmenttien tarjoamista muista palveluista katsotaan osaksi asiakaspalvelua, koska ne liittyvät esimerkiksi tuotekonseptien ja räätälöityjen kokonaisratkaisujen kehittämiseen ja suunnitteluun. ESL Shippingin tuotot kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Tuloutusajankohta perustuu kuljetus- tai muihin palvelusopimuksiin. Raportointikauden päättyessä tuotot ESL Shippingin matkalla tai muuten kesken olevista palveluista kirjataan perustuen raportointihetkeen mennessä toteutuneiden palvelun suorittamispäivien osuuteen palvelun arvioidusta kokonaiskestoista.

Aspo-konsernissa pitkäaikaishankkeiden tuloutusperiaatetta sovelletaan Leipuri-liiketoiminnan omaan konevalmistustoimintaan, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on vähäinen. Tuloutusperiaate on kuvattu tarkemmin yleisissä tuloutusperiaatteissa.

Uuden IFRS 15 -standardin mukaisesti yhteisön on kirjattava myyntituotto, kun se täyttää suoritevelvoitteen luovuttamalla luvatus tavarat tai palvelun asiakkaalle. Konsernin myyntisopimukset koskevat pääosin tuotteen myyntiä asiakkaalle, ja niissä on tunnistettu olevan yksi suoritevelvoite. Transaktiohintaa on pääsääntöisesti kiinteä, mutta jossain tapauksissa vastike voi olla muuttuva. Tuloutus tapahtuu kun tuote on luovutettu asiakkaalle tiettyä hetkenä. Tähän mennessä tehdyn analyysin perusteella vaikuttaa siltä, ettei standardin käyttöönotolla tule olemaan merkittävää vaikutusta yhtiön nykyisiin tulouttamiskäytäntöihin. Vähäisiä vaikutuksia joko tuloutusajankohtaan tai tuloutettavaan määrään voi aiheutua pienestä määrästä yksittäisiä liiketoimia, esimerkiksi poikkeuksellisista takuuaajoista, yksittäisistä muuttuvista vastikkeista tai toimitustapalausekkeista johtuvista ehdoista. Alustava arvio voi vielä muuttua analyysin tarkentumisen seurauksena.

Aspo jatkaa asiakassopimusten analysointia keskittyen sopimuksiin, joissa on yllämainittuja aiheita ja pystyäkseen määrittämään vaikutuksen tilinpäätökseen. Lisäksi yhtiö jatkaa valmistautumistaan standardin käyttöönottoon myös liitetietovaatimusten ja muun dokumentaation osalta.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehty muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa nykyisen IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. IFRS 9 muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää rahoitusvarojen arviointiin uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin nykyisiä IAS 39:n vaatimuksia. Suojauslaskennan osalta on edelleen kolme suojauslaskentatyyppiä. Aiempaa useampia riskipositioita voidaan ottaa suojauslaskennan piiriin, ja suojauslaskennan periaatteita on yhtenäistetty riskienhallinnan kanssa. Standardin ei alustavasti arvioida vaikuttavan olennaisesti konsernin tilinpäätökseen. Arviointia jatketaan tilikauden 2017 aikana.

IFRS 16 *Vuokrasopimukset* * (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 16 julkaistiin tammikuussa 2016. Sen seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseeseen, sillä operatiivisia ja rahoitusleasingsopimuksia ei enää erotella. Uuden standardin mukaan kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Ainoita poikkeuksia ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset. Vuokralleantajien soveltamaan kirjanpitoikäsitteeseen ei tule merkittäviä muutoksia.

Konsernilla on tavanomaisia liiketoimintaan liittyviä vuokrasopimuksia, kuten toimisto- ja varastotiloihin sekä autoihin ja kuljetuskalustoon liittyviä sopimuksia. Myös osa toimistotekniikasta on vuokrattua. Aspo on aloittamassa uuteen standardiin liittyvää selvitys- ja toimeenpanoprojektia vuoden 2017 aikana. Tämän hetkisen arvion mukaan standardi tulee vaikuttamaan konsernitiilinpäätökseen merkittävästi, mukaan lukien liitetiedot.

IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* muutos* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Selvennyksiä osakeperusteisten liiketoimien luokitteluun ja arvostamiseen. Muutoksella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tulkinta IFRIC 22 *Foreign Currency Transactions and Advance Consideration** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta täsmentää, että ulkomaanrahan määräiseen omaisuuserään, kuluun tai tuottoon liittyvän ennakkosuorituksen muuntamisen toteutumispäivä on päivä, jolloin yhteisö alun perin kirjaa ennakkosuorituksesta ennakkomaksun tai tuloennakon. Liiketoimen muodostuessa useista ennakkosuorituksista,

toteutumispäivä määritetään erikseen kullekin yksittäiselle suoritukselle. Tulkinta vastaa konsernin noudattamaa laatimisperiaatetta.

* = Kyseistä säännöstä ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

1. LIIKEVAIHTO JA SEGMENTTI-INFORMAATIO

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko.

ESL Shipping huolehtii energia-alan ja teollisuuden raaka-aineiden merikuljetuksista ja niihin liittyvistä palveluista.

Leipurin palvelee leipomo- ja muuta elintarviketeollisuutta sekä kodin ulkopuolisen syömisen markkinoita toimittamalla raaka-aineita, tuotannossa tarvittavia koneita ja valmistuslinjoja suunnittelu- ja huoltopalveluineen sekä leivontaan liittyvää tietotaitoa.

Telko hankkii ja jakelee teollisuuden tarvitsemia muoviraaka-aineita ja kemikaaleja. Laaja asiakaspalvelu kattaa myös teknisen tuen ja tuotantoprosessien kehittämisen.

Kauko on erikoistunut vaativien työympäristöjen ja liikkuvan tietotyön ratkaisuihin, energiatehokkuustekniikkaan sekä ammattielektroniikkaan.

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Segmenttirakenne vastaa konsernin organisaatorakennetta ja sisäistä tulosraportointia, jossa varojen ja velkojen arvostusperiaatteet ovat IFRS-standardien mukaiset. Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu segmenttien liikevoittoon ja liikevaihtoon konsernin ulkopuolelta. Segmenttien arvioinnista ja resurssointipäätöksistä vastaa hallitus.

Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka on perustellusti kohdistettavissa segmenteille. Segmenteille kohdistamattomat erät koostuvat tuloveroihin ja keskitettyyn rahoitukseen liittyvistä tulos- ja tase-eristä. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä kaudella käytettävien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Segmenttien välillä ei ole merkittävää liikevaihtoa.

1.1 Liikevaihto

1 000 €	2016	2015
Tuotot tavaroiden myynnistä	378 847	362 695
Tuotot palveluista	75 073	78 748
Pitkäaikaishankkeista kirjatut tuotot	3 484	4 385
Yhteensä	457 404	445 828

Valmistusasteen mukaan tuloutettujen, mutta asiakkaille luovuttamatta olevien pitkäaikaishankkeiden osalta tuotoiksi tilikaudella kirjattu määrä

1 221	2 391
-------	-------

1.2 Liiketoimintasegmentit

2016 1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Segmenteille kohdistamattomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	71 407	112 719	240 334	32 944		457 404
Myynti toisille segmenteille			5	48		
Liikevaihto	71 407	112 719	240 339	32 992		457 404
Liikevoitto	12 643	2 001	10 103	-140	-4 216	20 391
Nettorahoituskulut						-3 045
Voitto ennen veroja						17 346
Tuloverot						-1 492
Tilikauden tulos						15 854
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	8 347	337	696	106	15	9 501
Aineettomien hyödykkeiden poistot	55	868	783	396	20	2 122
Segmentin varat	121 097	62 771	78 115	20 005	27 748	309 736
Segmentin velat	9 167	14 287	32 031	5 391	134 333	195 209
Investoinnit	5 042	253	1 379	16	187	6 877

2015 1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Segmenteille kohdistamattomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	76 214	117 792	215 272	36 550		445 828
Myynti toisille segmenteille		1	29	86		
Liikevaihto	76 214	117 793	215 301	36 636		445 828
Liikevoitto	14 674	2 422	10 445	-1 192	-5 710	20 639
Nettorahoituskulut						623
Voitto ennen veroja						21 262
Tuloverot						-1 506
Tilikauden tulos						19 766
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	7 865	335	660	92	24	8 976
Aineettomien hyödykkeiden poistot	57	833	824	398	20	2 132
Segmentin varat	123 751	61 761	65 720	26 760	26 812	304 804
Segmentin velat	11 023	14 863	27 081	12 606	136 656	202 229
Investoinnit	13 192	493	985	116	276	15 082

1.3 Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Konserni seuraa liikevaihtoa seuraavan maantieteellisen jaon mukaan: Suomi, Skandinavia, Baltia, Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat ja muut maat. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan, ja niiden varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

1 000 €	Liikevaihto		Pitkäaikaiset varat*	
	2016	2015	2016	2015
Suomi	149 395	147 729	153 249	159 639
Skandinavia	47 528	51 753	8	13
Baltia	50 370	50 391	405	466
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	145 614	128 347	1 594	988
Muut maat	64 497	67 608	11 756	9 294
Yhteensä	457 404	445 828	167 012	170 400

* Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusvarat ja veroihin liittyvät erät.

2. LIKETOIMINTOJEN MYYNNIT JA HANKITUT LIKETOIMINNAT

Liiketoimintakaupat vuosina 2016 ja 2015

Tilikaudella 2016 ei myyty liiketoimintoja.

Helmikuussa 2015 Kauko Oy myi paperi-, prosessi- ja energiateollisuuden kone- ja laitekauppaa harjoittavan Industrial-liiketoiminnan NiJuPe Oy:lle, jossa myydyn liiketoiminnan entisellä johdolla on merkittävä omistus. Myytäessä Industrial-liiketoiminta harjoitti toimintaansa Suomessa, Kiinassa, Vietnamissa, Venäjällä, Puolassa, Latviassa ja Kazakstanissa.

Myydyn liiketoiminnan vuotuinen liikevaihto oli noin 4 miljoonaa euroa, josta merkittävä osa oli komissiotuottoja. Kaupan osana 23 henkilöä siirtyi ostajan palvelukseen. Kaupan myötä tytäryhtiöt Kaukomarkkinat Shanghai Ltd ja OOO Kauko Rus siirtyivät ostajalle. Kaukon ulkomaan toiminnoista kaupan ulkopuolelle jäivät Pekingin projektiliiketoiminta sekä yhteisyritys Kunshanissa Kiinassa.

Kaupan yhteydessä Aspo arvioi Kauko-segmentin liikearvoa ja alensi sitä 1,3 miljoonaa euroa.

Tilikausilla 2016 ja 2015 ei ostettu uusia liiketoimintoja.

Ehdolliset kauppahinnat aikaisemmilta tilikausilta

Leipurin Oy osti 7.12.2011 Vulganus Oy:n koko osakekannan 4,9 miljoonalla eurolla. Kauppahintaa kasvatti vuosien 2012–2014 aikana kertyneen myyntikatteen mukainen ehdollinen vastike, jonka määräksi arvioitiin kaupantekohetkellä 1,5 miljoonaa euroa. Toteutunut lisäkauppahinta vuosilta 2012–2014 oli yhteensä 0,9 miljoonaa euroa.

Ehdollinen vastike Vulganus Oy:n hankinnasta

1 000 €	2016	2015
Ehdollinen vastike 1.1.		298
Ehdollisen vastikkeen maksu lisäkauppahinnasta		-282
Käyvän arvon muutos		-16
Ehdollinen vastike 31.12.		0

Ehdollisen vastikkeen käyvän arvon muutokset johtuivat arvioitua pienemmästä lisäkauppahinnasta. Muutokset on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

3. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muut tuotot		
1 000 €	2016	2015
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	87	34
Vakuutuskorvaukset		501
Vuokrat ja käyttökorvaukset	633	88
Ehdollisen vastikkeen käyvän arvon muutos		16
Myyntivoitot myydyistä liiketoiminnoista ja tytäryhtiöistä		16
Siirtymäkauden palvelut myydyille ulkomaantoiminnoille		158
Leasingsopimuksiin liittyvä hyvitys	117	157
Muut tuotot	387	252
Yhteensä	1 224	1 222

4. TYÖSUHDE-ETUUDET JA TIETOA HENKILÖSTÖSTÄ

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 895 (857) ja tilikauden aikana keskimäärin 871 (862). Toimihenkilöiden keskimäärä oli 596 (598) ja työntekijöiden 275 (264).

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		
1 000 €	2016	2015
Palkat	32 068	33 271
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	5 289	4 263
Osakepalkinta	524	671
Muut henkilösivukulut	2 082	2 785
Yhteensä*	39 963	40 990

*Kuluja pienentää Liikenne- ja viestintäministeriöltä saatu kauppa-alustuki, jonka mukaisesti ESL Shipping saa palautuksena merimiespalkkoihin liittyviä ennakonpidätyksiä ja henkilösivukuluja

5 158 4 534

Tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiri-osiossa.

Henkilöstö segmenteittäin tilikauden lopussa

	2016	2015
ESL Shipping	226	223
Leipurin	322	299
Telko	280	265
Kauko	42	46
Muu toiminta	25	24
Yhteensä	895	857

Henkilöstö segmenteittäin keskimäärin tilikauden aikana

	2016	2015
ESL Shipping	225	226
Leipurin	314	292
Telko	267	264
Kauko	42	52
Muu toiminta	23	28
Yhteensä	871	862

Henkilöstö maantieteellisesti tilikauden lopussa

	2016	2015
Suomi	415	418
Skandinavia	19	20
Baltia	73	72
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	338	302
Muut maat	50	45
Yhteensä	895	857

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 €	2016	2015
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	2 122	2 132
Rakennukset	325	235
Alukset	8 339	7 861
Koneet ja kalusto	808	850
Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	29	30
Yhteensä	11 623	11 108
Arvonalentumiset		
Liikearvo		1 347
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	11 623	12 455

6. MATERIAALIT JA PALVELUT

Materiaalit ja palvelut		
1 000 €	2016	2015
Ostot tilikauden aikana		
ESL Shipping	9 597	12 519
Leipurin	86 899	92 604
Telko	209 434	179 612
Kauko	28 707	29 530
Yhteensä	334 637	314 265
Varaston muutos	-6 453	-3 784
Ulkopuolisilta ostetut palvelut		
Leipurin	2 965	3 174
Telko	3 198	4 118
Kauko	405	461
Yhteensä	6 568	7 753
Materiaalit ja palvelut yhteensä	334 752	318 234

7. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	2016	2015
Vuokrat	7 404	7 424
ESL Shipping	26 989	27 968
Leipurin	6 777	6 879
Telko	6 471	7 174
Kauko	2 184	2 193
Muu toiminta	2 074	3 094
Yhteensä	51 899	54 732

Tilintarkastajien palkkiot

1 000 €	2016	2015
Tilintarkastus	290	295
Veroneuvonta	60	69
Muut palvelut	80	135
Yhteensä	430	499

8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 €	2016	2015
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	1	1
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	723	182
Valuuttakurssivoitot	321	732
Myyntivoitot myytävissä olevista rahoitusvaroista		4 912
Rahoitustuotot yhteensä	1 045	5 827

Korkokulut ja muut rahoituskulut	-3 164	-4 389
Valuuttakurssitappiot	-926	-815
Rahoituskulut yhteensä	-4 090	-5 204

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3 045	623
--	---------------	------------

Liikevoiton yläpuolella oleviin eriin sisältyy vuonna 2016 valuuttakurssieroja -0,6 miljoonaa euroa (-0,7). Korkokuluihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksista tilikaudella kuluiksi kirjattuja muuttuvia vuokria 0,1 miljoonaa euroa (0,1).

9. TULOVEROT

Laajan tuloslaskelman verot

1 000 €	2016	2015
Tilikauden verot	-1 980	-2 320
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	475	777
Verot edellisiltä tilikausilta	13	37
Yhteensä	-1 492	-1 506

Laajan tuloslaskelman verokulun ja konsernin emoyhtiön verokannalla 20 % laskettujen verojen täsmäytyslaskelma

1 000 €	2016	2015
Voitto ennen veroja	17 346	21 262
Verot emoyhtiön verokannalla laskettuna	-3 469	-4 252
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	308	297
Tonnistoverotuksen vaikutus	2 964	3 317
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset tappioista	-1 163	-1 388
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	6	96
Verot edellisiltä tilikausilta	13	37
Lähdeverot	-124	-25
Jaksotuserot, verovapaat ja vähennyskelvottomat erät	-27	412
Verot tuloslaskelmassa	-1 492	-1 506
Efektiivinen verokanta	9 %	7 %

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

1 000 €	2016	2015
Suojauslaskenta	-102	-39
Myytävissä olevat rahoitusvarat		620
Yhteensä	-102	581

10. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Osakekohtaista tulosta laskettaessa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (ns. hybridilaina) tilikaudelle kuuluva korko ja preemiokulu verovaikutuksella oikaistuna. Laskettaessa aiempina vuosina laimennettua osakekohtaista tulosta osakkeiden keskimääräinen lukumäärä on oikaistu oman pääoman ehtoisen vaihtovelkakirjalainan ja johdon omistusyhtiön aiheuttamalla laimennusvaikutuksella. Vuosien 2015 ja 2016 lopussa laimennusvaikutusta ei ollut.

1 000 €	2016	2015
Laimentamaton		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto	15 854	19 756
Hybridilainan korko (verovaikutuksella oikaistuna)	-819	-1 120
Osakkeiden keskimäärä tilikaudella (1 000 kpl)	30 564	30 479
Osakekohtainen tulos, €	0,49	0,61
Laimennettu		
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,49	0,61

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2016 1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 049	16 326	547	26 922
Kurssiero	-4	-49		-53
Lisäykset	27	490	6	523
Vähennykset	-729	-10	-13	-752
Siirrot erien välillä		534	-534	0
Hankintameno 31.12.	9 343	17 291	6	26 640
Kertyneet poistot 1.1.	-4 323	-11 546		-15 869
Kurssiero	4	46		50
Vähennysten kertyneet poistot	727	10		737
Tilikauden poisto	-94	-2 028		-2 122
Kertyneet poistot 31.12.	-3 686	-13 518		-17 204
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 657	3 773	6	9 436

2015 1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 012	18 850	114	28 976
Kurssiero	-2	5		3
Lisäykset	182	374	433	989
Vähennykset	-101	-2 815		-2 916
Siirrot erien välillä	-42	-88		-130
Hankintameno 31.12.	10 049	16 326	547	26 922
Kertyneet poistot 1.1.	-4 322	-12 371		-16 693
Kurssiero		-4		-4
Vähennysten kertyneet poistot	101	2 810		2 911
Siirtojen kertyneet poistot	-3	52		49
Tilikauden poisto	-99	-2 033		-2 132
Kertyneet poistot 31.12.	-4 323	-11 546		-15 869
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 726	4 780	547	11 053

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet

1 000 €	2016	2015
Hankintameno 1.1.	3 610	6 038
Lisäykset	480	374
Siirrot erien välillä	534	
Vähennykset	-10	-2 802
Hankintameno 31.12.	4 614	3 610
Kertyneet poistot 1.1.	-1 731	-3 804
Vähennysten kertyneet poistot	10	2 802
Tilikauden poisto	-806	-729
Kertyneet poistot 31.12.	-2 527	-1 731
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 087	1 879

Aineettomat oikeudet ovat pääosin yritysbrändejä, joista on kerrottu liitetiedossa 12. Aineettomiin hyödykkeisiin on kirjattu myös ohjelmistoja ja niiden lisenssejä sekä liiketoimintojen yhdistämisessä hankittuja päämiessuhteita ja uutta teknologiaa.

12. LIIKEARVO

Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille liiketoiminnoittain sen mukaan, millä tasolla liikearvoa sisäisessä raportoinnissa seurataan. Jokainen yksikkö vastaa Aspon kutakin toimintasegmenttiä. Liikearvo jakaantuu segmenteille seuraavasti: ESL Shipping 0,8 miljoonaa euroa (0,8), Leipurin 27,3 miljoonaa euroa (27,3), Telko 5,0 miljoonaa euroa (5,1) ja Kauko 9,5 miljoonaa euroa (9,5).

Leipurin- ja Telko -segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Niiden vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Brändit on testattu arvonalentumisen varalta eikä testien perusteella ole tarvetta arvonalennukselle.

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumislaskelmien kerrytettävissä olevat kassavirrat on määritetty käyttöarvoon perustuen. Kassavirtaennusteet perustuvat hallituksen hyväksymiin kolmen vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Testissä rahavirtoja koskevat arviot laaditaan viiden vuoden ajanjaksolle ja tämän jälkeen kassavirta on arvioitu tasaisella kasvuoletuksella. Terminaaliarvoina on käytetty 1 %:n (1 %) kasvuoletusta. Testien osoittama kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää jokaisessa segmentissä selvästi liikearvojen kirjanpitoarvon. Terminaaliarvon osuus vaihteli välillä 54–61 % kerrytettävissä olevasta rahamäärästä ja oli suurin Leipurin-segmentissä. ESL Shippingin ja muun toiminnan liikearvot eivät ole merkittäviä kerrytettävissä olevaan rahamäärään verrattuna. Arvonalentumistestien mukaan arvonalentumista ei ole tapahtunut.

Liikevaihtoa arvioitaessa oletuksena on, että nykyinen liiketoiminta pystytään pitämään ja liikevaihto kasvaa hallitusti taloudellisissa suunnitelmissa arvioidulla nopeudella. Myyntikatteen muutoksen on arvioitu seuraavan liikevaihdon kasvua. Kustannusten on arvioitu nousevan hitaasti jatkuvan kulujen hallinnan ansiosta. Kiinteiden kustannusten odotetaan nousevan enintään inflaation verran.

Diskonttauskorko on määritetty kullekin segmentille keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Laskelmissa käytetty diskonttauskorko (WACC) oli 9,8–15,0 % verojen jälkeen.

Arvonalentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ja herkkyysanalyysi

Talouden hidas kasvu, muutokset valuuttakursseissa ja toimintaympäristön voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat arvonalentumistestauksessa käytettyjen oletusten arviointia. Johto uskoo oletusten olevan asianmukaisia ja testattujen liiketoimintojen perusteiltaan kestäviä. Liiketoimintojen liikearvon arvonalentumisesta ei ole viitteitä, mutta arvonalentumistestauksen tulos riippuu jatkossakin tulevaisuuden ennustettujen kassavirtojen toteutumisesta. Olennainen negatiivinen muutos tulevaisuuden kassavirroissa, korkotason merkittävä nousu tai pääomien korkea sitoutuminen saattavat aiheuttaa liikearvon arvonalentumiskirjauksen. Johdon näkemyksen mukaan testauksessa käytetyt arviot tulevista kassavirroista ja pääomien sitoutumisesta ovat todennäköisiä.

Kullekin segmentille on tehty herkkyysanalyysi muuttamalla testin perusoletuksina käytettyjä arvoja yksi kerrallaan alaspäin muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, minkä seurauksena segmentin tulevien vuosien kassavirrat muuttuvat heikommaksi eli kerrytettävissä olevat rahavirrat pienentyvät. Muutokset vaikutuksineen olivat seuraavat:

- WACC:ia nostettiin 20 %, vaikutus 18 % (19–21 %)

- Kannattavuutta (liikevoitto) alennettiin 10 %, vaikutus 6–12 % (9–13 %)

Herkkyysanalyysien perusteella ei ole tarvetta arvonalennukselle.

Liikearvo		
1 000 €	2016	2015
Hankintameno 1.1.	44 041	44 412
Vähennys		-400
Kurssiero	-51	29
Hankintameno 31.12.	43 990	44 041
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-1 347	
Liiketoiminnan myynnin yhteydessä tehty arvonalentaminen		-1 347
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-1 347	-1 347
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 643	42 694

Liikearvon kohdistaminen		
1 000 €	2016	2015
ESL Shipping	790	790
Leipurin	27 281	27 281
Telko	5 032	5 083
Kauko	9 504	9 504
Muu toiminta	36	36
Yhteensä	42 643	42 694

Brändit		
1 000 €	2016	2015
Leipurin	3 148	3 148
Telko	2 155	2 155
Yhteensä	5 303	5 303

13. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2016 1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Alukset	Muut aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	Keskeneräiset ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	54	5 500	8 120	238 676	721	9 396	262 467
Kurssiero			280			89	369
Lisäykset			941	3 713	1	1 641	6 296
Vähennykset			-238			-17	-255
Siirrot erien välillä			63		7	-70	0
Hankintameno 31.12.	54	5 500	9 166	242 389	729	11 039	268 877
Kertyneet poistot 1.1.		-2 431	-5 754	-137 615	-260		-146 060
Kurssiero			-159				-159
Vähennysten kertyneet poistot			163				163
Tilikauden poisto		-325	-808	-8 339	-29		-9 501
Kertyneet poistot 31.12.		-2 756	-6 558	-145 954	-289		-155 557
Kirjanpitoarvo 31.12.	54	2 744	2 608	96 435	440	11 039	113 320

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2015 1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Alukset	Muut aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	Keskeneräiset ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	54	5 372	9 268	234 790	791	79	250 354
Kurssiero			-274			-5	-279
Lisäykset		133	700	3 841		9 402	14 076
Vähennykset		-90	-1 654		-70		-1 814
Siirrot erien välillä		85	80	45		-80	130
Hankintameno 31.12.	54	5 500	8 120	238 676	721	9 396	262 467
Kertyneet poistot 1.1.		-2 237	-6 665	-129 754	-300		-138 956
Kurssiero			181				181
Vähennysten kertyneet poistot		90	1 580		70		1 740
Siirtojen kertyneet poistot		-49					-49
Tilikauden poisto		-235	-850	-7 861	-30		-8 976
Kertyneet poistot 31.12.		-2 431	-5 754	-137 615	-260		-146 060
Kirjanpitoarvo 31.12.	54	3 069	2 366	101 061	461	9 396	116 407

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy ennakkomaksuja ESL Shippingin uusien LNG-käyttöisten alusten hankinnasta. EU tukee alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shippingin saama tuki on vuosien 2016–2019 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 miljoonaa euroa maksettiin vuonna 2016. Tämä pienentää alusten hankintaan liittyviä ennakkomaksuja. Tuen saannin edellytyksenä on sopimuksessa mainittujen aktiviteettien toteuttaminen ja niistä aiheutuneiden kustannusten hyväksyttävä dokumentointi.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing-sopimuksilla vuokralle otetut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Koneet ja kalusto		
1 000 €	2016	2015
Hankintameno 1.1.	439	1 493
Lisäykset	2	5
Vähennykset		-1 059
Hankintameno 31.12.	441	439
Kertyneet poistot 1.1.	-244	-1 193
Vähennysten kertyneet poistot		1 059
Tilikauden poisto	-89	-110
Kertyneet poistot 31.12.	-333	-244
Kirjanpitoarvo 31.12.	108	195

14. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

2016	Noteeraamattomat
1 000 €	osakkeet
Hankintameno 1.1.	172
Hankintameno 31.12.	172
Kirjanpitoarvo 31.12.	172

2015	Noteeraamattomat
1 000 €	osakkeet
Hankintameno 1.1.	3 259
Lisäykset	10
Vähennykset *	-3 097
Hankintameno 31.12.	172
Kirjanpitoarvo 31.12.	172

* Alandia

Försäkringsaktiebolaget Alandia -vakuutusyhtiön yhtiömuodon muutoksessa vuonna 2014 tytäryhtiö ESL Shipping Oy sai vakuutusmaksujen perusteella uuden yhtiön osakkeita 6 775 kappaletta. Osakkeet myytiin vuonna 2015. Myyntivoitto sisältyi laajan tuloslaskelman rahoituseriin.

Muut myytävissä olevat rahoitusvarat ovat listaamattomia osakkeita. Koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ne on kirjattu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

15. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset		
1 000 €	2016	2015
Johdannaiset	1 248	74
Lainasaamiset	193	
Yhteensä	1 441	74

16. YHTEISYRITYKSET

Kauko Oy:llä on 50 %:n omistusosuus yhteisyritys Roll Systems Oy:stä. Julkisesti noteeraamattoman Roll Systems Oy:n kotipaikka on Valkeakoski, Suomi. Yhtiöllä ei ollut liikevaihtoa tilikaudella ja tulos oli 0,0 miljoonaa euroa. Yhtiön varat olivat 0,0 miljoonaa euroa ja velat 0,7 miljoonaa euroa. Yhtiön ja sen tytäryhtiön tappiollisuuden vuoksi tilinpäätökseen ei sisälly yhdisteltä osuutta kyseisestä yhteisyrityksestä.

17. LASKENNALLISET VEROT

Laskennalliset verosaamiset

1 000 €	2016	2015
Johdannaiset	125	151
Työsuhde-etuudet	11	35
Verosaaminen tappioista	3 025	3 273
Muut väliaikaiset erot	271	338
Yhteensä	3 432	3 797

Laskennalliset verovelat

1 000 €	2016	2015
Poistoero	232	216
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	2 470	3 088
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 396	1 641
Johdannaiset	85	
Muut väliaikaiset erot	60	33
Yhteensä	4 243	4 978

Laskennallisten verosaamisten muutokset

1 000 €	2016	2015
Laskennalliset verosaamiset 1.1.	3 797	3 960
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	-248	-82
Työsuhde-etuudet	-24	-48
Muut väliaikaiset erot	-58	-25
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot	-35	-8
Laskennalliset verosaamiset 31.12.	3 432	3 797

Laskennallisten verovelkojen muutokset

1 000 €	2016	2015
Laskennalliset verovelat 1.1.	4 978	6 435
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Poistoero	16	17
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	-618	-618
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-245	-259
Muut väliaikaiset erot	45	23
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot	67	-620
Laskennalliset verovelat 31.12.	4 243	4 978

Tonnistoverotukseen siirtymisen laskennallista verovelkaa huojennetaan valtion tukena vuosittain tonnistoverolain voimassaoloaikana, jos huojennukseen oikeuttavat edellytykset täyttyvät. Huojennuksen määrä vuonna 2016 oli 0,6 miljoonaa euroa ja 3,5 miljoonaa euroa vuosilta 2011–2015.

Taseeseen sisältyy 2,9 miljoonaa euroa (3,1) laskennallisia verosaamisia kotimaisista yhtiöistä, joiden tilikauden tulos vuosina 2011, 2012 tai 2013 on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu johdon tulosennusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä. Kotimaisten yhtiöiden vuosien 2014–2016 verotuksellisista 13,0 miljoonan euron tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Näiden verotuksellisten tappioiden hyödyntämisaika on 10 vuotta.

Konsernilla oli ulkomaisissa tytäryrityksissä 3,4 miljoonaa euroa (4,3) sellaisia käyttämättömiä verotuksellisia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytään hyödyntämään. Tappioiden vanhenemisaika vaihtelee maittain, osa tappioista vanhenee vuonna 2017 ja osalle ei ole määritetty vanhenemisaikaa tämänhetkisen lainsäädännön puitteissa. Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa 1,4 miljoonaa euroa (0,9), sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

18. VAIHTO-OMAISUUS

Päättäneellä tilikaudella kirjattiin kuluksi 0,3 miljoonaa euroa (0,6), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

Vaihto-omaisuus 1 000 €	2016	2015
Aineet, tarvikkeet	1 272	928
Valmiit tuotteet	53 478	45 575
Muu vaihto-omaisuus	1 958	1 939
Yhteensä	56 708	48 442

19. MYYNTI- JA MUUT SAAMISET

Myyntisaamisiin ei sisälly merkittäviä luottotappioriskejä. Myyntisaamisista on kirjattu tilikaudella arvonalentumistappioita 0,4 miljoonaa euroa (0,6).

Myynti- ja muut saamiset

1 000 €	2016	2015
Myyntisaamiset	48 079	47 163
Saamiset pitkäaikaishankkeista*	887	263
Palautus liikenne- ja viestintäministeriöltä	2 615	2 421
Ennakkomaksut	2 651	3 406
Arvonlisäverosaaminen	983	545
Johdannaiset	443	9
Lainasaamiset	34	
Muut siirtosaamiset	4 061	4 160
Yhteensä	59 753	57 967

***Pitkäaikaishankkeiden yhdistellyt erät:**

Valmistusasteen mukaisia tuottoja vastaavat siirtosaamiset	1 221	2 391
Hankkeiden tilaajilta saadut ennakot	-334	-2 128
Saamiset pitkäaikaishankkeista	887	263

20. RAHAVARAT**Rahavarat**

1 000 €	2016	2015
Pankkitilit ja -talletukset	22 627	23 888

21. OMA PÄÄOMA

Aspo Oyj:n osakkeiden lukumäärä 31.12.2016 oli 30 975 524 ja osakepääoma 17,7 miljoonaa euroa.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen. Hybridilaina on laina, joka on muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja maksetut korot esitetään luonteensa mukaisesti omassa pääomassa. Hybridilainan velkakirjanhaltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia eikä laina laimenna osakkeenomistajien omistuksia. Tilikaudella Aspo lunasti takaisin marraskuussa 2013 liikkeeseenlasketun 20 miljoonan euron hybridilainan.

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, käyvän arvon rahastosta, muuntoerosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta ja muista rahastoista sekä kertyneistä voittovaroista. Ylikurssirahastoon on kirjattu vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana liikkeelle laskettuun vaihtovelkakirjalainaan perustuvat osakemerkinnät. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Käyvän arvon rahasto sisältää suojauslaskennassa olevien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset ja myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostamisen käypään arvoon. Muut rahastot sisältää hybridi-instrumentit.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,42 euroa/osake vuodelta 2016, ja että osinko maksetaan kahdessa erässä: huhtikuussa ja marraskuussa. Vuodelta 2015 jaettiin osinkoa 0,41 euroa osakkeelta.

Oma pääoma 2016	1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi-instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2016		30 496	17 692	4 351	11 929	20 000	-2 751	51 221
Osakepalkinta		84					410	410
Hybridi-instrumentti, liikkeeseenlasku						25 000		25 000
Hybridi-instrumentti, takaisinmaksu						-20 000		-20 000
Rahastosiirto					125			125
31.12.2016		30 579	17 692	4 351	12 054	25 000	-2 341	56 756
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet		396						
Osakkeiden kokonaismäärä		30 976						

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Oma pääoma 2015	1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi-instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2015		30 402	17 692	4 351	12 021	20 000	-3 425	50 639
Osakepalkinta		94					674	674
Muuntoero					26			26
Rahastosiirto					-118			-118
31.12.2015		30 496	17 692	4 351	11 929	20 000	-2 751	51 221
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet		480						
Osakkeiden kokonaismäärä		30 976						

Käyvän arvon rahasto

1 000 €	2016	2015
Rahavirran suojausrahasto	936	-365

22. LAINAT

Pitkäaikaiset lainat ja käytetyt luottolimiitit

1 000 €	2016	2015
Lainat	94 056	91 699
Eläkelainat	7 143	8 571
Joukkovelkakirjalaina	10 922	10 911
Rahoitusleasingvelat	1 442	1 555
Käytetyt luottolimiitit	3 077	2 850
Yhteensä	116 640	115 586

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022, ja se on kiinteäkorkoinen.

Lyhytaikaiset lainat ja käytetyt luottolimiitit

1 000 €	2016	2015
Lainat	4 642	7 642
Eläkelainat	1 429	1 429
Rahoitusleasingvelat	806	834
Käytetyt luottolimiitit	1 917	2 416
Yhteensä	8 794	12 321

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

1 000 € **2016** **2015**

Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

Yhden vuoden kuluessa 838 879

Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa 1 477 1 595

Yhteensä 2 315 2 474

Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien nykyarvo

Yhden vuoden kuluessa 806 834

Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa 1 442 1 555

Yhteensä 2 248 2 389

Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut 67 85

23. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Pitkäaikaiset muut velat

1 000 € **2016** **2015**

Johdannaiset 368 510

Ostovelat ja muut velat

1 000 € **2016** **2015**

Ostovelat 39 209 40 155

Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista 377 301

Saadut ennakot muilta 3 267 1 030

Palkka- ja sosiaalikulut 6 328 6 097

Työnantajatilitykset 1 585 1 357

Korkojaksotus 2 150 2 202

Johdannaiset 258 235

Arvonlisäverovelka 4 366 3 900

Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä 190 580

Muut lyhytaikaiset siirtovelat 6 390 11 916

Yhteensä 64 120 67 773

24. ELÄKEVELVOITTEET

Konsernin lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernin eläkejärjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina järjestelyinä.

Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut

1 000 € **2016** **2015**

Maksupohjaiset eläkejärjestelyt 5 289 4 264

25. VARAUKSET

Kirjatut varaukset perustuvat parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Takuuvaraukset liittyvät pääosin konsernin tuotetakuihin, vuokravaraukset toimitilojen edelleenvuokrauksesta syntyvään tappioon ja eläkevaraukset konsernin myöntämien suorien eläkkeiden vastuisiin. Verovaraukset perustuvat mahdolliseen lisäkuluun keskeneräisenä olevista veroselvityksistä.

1 000 €	Takuu- ja huolto- varaukset	Vuokra- varaukset	Eläke- varaukset	Vero- varaukset	Yhteensä
31.12.2015	290	216	14	0	520
Varausten lisäys				21	21
Varausten vähennys	-24		-9		-33
31.12.2016	266	216	5	21	508

26. RAHOITUSRISKIT JA RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

26.1 Rahoituksen riskienhallinnan periaatteet ja organisaatio

Aspo-konsernin rahoituksen riskienhallinnan tehtävänä on liiketoiminnan katteen ja kassavirtojen suojaaminen sekä varainhankinnan ja likviditeetin tehokas hallinta. Konsernin pyrkimyksenä on kehittää tuloksen ja tulevien kassavirtojen sekä pääomarakenteen ennakoitavuutta ja sopeuttaa liiketoimintoja jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Rahoituksen riskienhallinta pohjautuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, joka määrittelee Aspo-konsernin pääperiaatteet rahoitusriskien hallinnalle. Rahoituspolitiikassa määritellään riskienhallinnan yleiset tavoitteet, konsernin emoyhtiön ja liiketoimintayksiköiden väliset suhteet, vastuun jakautuminen sekä riskienhallintaan liittyvät raportointivaatimukset.

Rahoituspolitiikassa määritellään lisäksi valuuttariskin, korkoriskin sekä maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskin hallintaan liittyvät operatiiviset toimintaperiaatteet.

Aspon toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin rahoitusjohtajan kanssa rahoituksen riskienhallinnan toimeenpanosta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on tunnistaa omat rahoitusriskinsä ja hallita niitä yhdessä emoyhtiön kanssa konsernin rahoituspolitiikan ja emoyhtiön tarkempien ohjeiden mukaisesti.

26.2 Markkinariskit

Valuuttariski

Aspo-konsernilla on yhtiöitä ja edustustoja 16 maassa, ja toiminta tapahtuu 11 eri valuutassa. Konsernin valuuttariski muodostuu valuuttamääräisistä sisäisistä sekä ulkoisista saamisista ja veloista, ennustetuista valuuttavirroista, johdannaisopimuksista sekä tuloksen ja pääomien translaatoriskistä. Aspo-konsernin tavoitteena on vähentää epävarmuutta tuloksen, kassavirtojen ja tase-erien vaihtelussa.

Liiketoimintayksiköiden tasolla valuuttariski muodostuu pääsääntöisesti silloin, kun yksikkö myy tuotteita ja palveluita sen kotivaluutalla, mutta kustannukset toteutuvat vieraassa valuutassa.

Aspon strategian mukaisesti Telkon ja Leipurin liikevaihdosta yhä merkittävämpi osa tulee Venäjältä. Lisäksi Telkon liikevaihdosta suuri osa tulee Ukrainasta. Aspon suurimmat valuuttariskit koskevat Venäjän ruplaa. Telko- ja Leipurin -segmenttien Venäjällä syntyvä liikevaihto ja tulos euromääräisenä laskee Venäjän ruplan heikentyessä euroa vastaan. Vuonna 2016 Venäjän rupla heikkeni merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna ensimmäisen vuosipuoliskon aikana mutta vahvistui hieman toisen vuosipuoliskon aikana. Venäjän ruplan muutokset suhteessa euroon pienensivät vuoden 2016 euromääräistä liikevaihtoa ja tulosta.

ESL Shippingin valuuttariskit liittyvät pääsääntöisesti dollarimääräisiin investointeihin. Vuonna 2016 varustamalla oli käynnissä merkittävä investointiohjelma kahden uuden aluksen rakennuttamiseksi. Investoinnin kokonaisarvo on noin 60 miljoonaa euroa, ja sen kassavirrat jakaantuvat vuosille 2015–2018. Osa sopimuksen tulevista kassavirroista on dollarimääräisiä, ja ne on suojattu kokonaan valuuttatermiinisopimuksin.

Tilinpäätöshetkellä Aspo-konsernin valuutta-asema koostui pääosin sisäisistä ja ulkoisista korottomista ja korollisista valuuttamääräisistä saamisista ja veloista.

Korollinen vieras pääoma on pääosin euromääräistä.

Korollinen vieras pääoma valuutoittain

1 000 €	2016	2015
EUR	120 441	123 676
USD	3 077	2 850
Muut	1 917	1 381
Yhteensä	125 435	127 907

Suurin osa Aspo-konsernin myyntisaamisista on euroissa. Koska Telkon ja Leipurin-liiketoiminnasta merkittävä osuus tulee Venäjältä, ovat myyntisaamiset tältä markkina-alueelta toiseksi suurin erä.

Myyntisaamiset valuutoittain

1 000 €	2016	2015
EUR	28 610	35 620
SEK	1 108	1 665
DKK	1 075	1 315
PLN	873	939
RUB	9 576	2 744
UAH	3 638	2 384
USD	1 351	1 647
Muut	1 848	849
Yhteensä	48 079	47 163

Ostovelat ja saadut ennakkomaksut valuutoittain

1 000 €	2016	2015
EUR	35 733	35 443
SEK	722	1 047
DKK	181	91
PLN	300	145
RUB	1 028	474
UAH	642	343
USD	3 234	3 331
Muut	1 103	311
Yhteensä	42 943	41 185

Aspo-konserni on tehnyt sijoituksia ulkomaisiin tytäryrityksiin. Lisäksi ulkomaisten tytäryritysten oma pääoma kasvaa kannattavan liiketoiminnan tuloksena. Konsernin ulkomaisten tytäryritysten oma pääoma oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 33,4 miljoonaa euroa (25,5). Valuuttamäärältään suurimpana sijoituksena olivat ruplamääräiset sijoitukset Venäjällä toimiviin tytäryrityksiin, 19,2 miljoonaa euroa (15,5). Ruplan loppuvuoden vahvistuminen euroon nähden kasvatti osaltaan Venäjällä toimivien tytäryritysten euromääräistä omaa pääomaa. Merkittävästä ruplamääräisestä oman pääoman osuudesta huolimatta konserni katsoo hajautuksen olevan riittävällä tasolla, eikä ole katsonut aiheelliseksi suojata ulkomaisten tytäryritysten omaan pääomaan liittyvää

translaatiopositiota. Taulukossa on esitetty konsernin osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta valuutoittain.

Sijoitukset ulkomaisiin tytäryhtiöihin 1 000 €	Oma pääoma 2016	Oma pääoma 2015
SEK	-1 487	-1 422
DKK	5 974	5 201
RUB	19 246	15 477
NOK	44	17
UAH	1 112	129
PLN	1 690	1 624
BYN/BYR	-826	-804
CNY	-1 587	-1 159
KZT	-353	-412
AZN	-19	
EUR	9 642	6 808
Yhteensä	33 436	25 459

Lisäksi Telko-segmenttiin kuuluvat konsernin sisäiset pitkäaikaiset lainasaamiset Telkon valkovenäläiseltä, ukrainalaiselta ja kazakstanilaiselta tytäryhtiykseltä on luokiteltu pitkäaikaisiksi nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön.

Korkoriski

Aspo-konserni käyttää toimintansa rahoittamisessa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja, joista korkotason muutosten vaikutuksena Aspo-konsernin kassavirtaan ja tulokseen aiheutuu korkoriski. Kiinteäkorkoisten lainojen lisäksi Aspo-konserni käyttää korkojohdannaisia pienentääkseen mahdollisen lyhyiden markkinakorkojen nousun aiheuttamaa tulevien kassavirtojen kasvua. Konsernin korollinen velka 31.12.2016 oli 125,4 miljoonaa euroa (127,9) ja rahavarat 22,6 miljoonaa euroa (23,9). Aspo-konsernin luottosalkkua tarkastellaan keskikoron, korkosidonnaisuusajan, keskimaturiteetin, sekä kiinteäkorkoisen ja vaihtuvakorkoisen velan suhteen. Tilinpäätöshetkellä korollisten velkojen keskikorko oli 1,8 % (1,7), korkosidonnaisuusaika 2,1 vuotta (2,4), keskimaturiteetti 4,2 vuotta (4,4) ja kiinteäkorkoisen velan osuus 42 % (39). Vuonna 2016 korollisten lainojen keskimaturiteetti sekä korkosidonnaisuusaika lyhenivät ja kiinteäkorkoisen velan osuus kasvoi.

Herkkyys markkinariskeille

Aspo-konserni altistuu korko- ja valuuttariskeille taseeseen tilinpäätöshetkellä sisältyvien rahoitusinstrumenttien eli rahoitusvarojen ja -velkojen, mukaan lukien johdannaissopimukset, kautta. Valuuttapositio vaihtelee tilikauden aikana, joten tilinpäätöshetkellä taseeseen sisältyvä positio ei välttämättä kerro tilikauden tilannetta. Herkkyysanalyysissä ei ole otettu huomioon tilikauden aikana tapahtuneiden valuuttamääräisten myyntien ja ostojen tuloslaskelmavaikutusta, mikäli niitä ei ole suojattu johdannaisilla.

Valuutta- ja korkoriskin herkkyyssanalyysi

1 000 €	2016		2015	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
Valuuttariski				
+ 30 % euron vahvistuminen RUB:a vastaan	-1 473	-4 441	367	-3 572
- 30 % euron heikkeneminen RUB:a vastaan	2 735	8 248	-682	6 633
Korkoriski				
+100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	-546		-503	
-100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	547		470	

Herkkyyssanalyysin avulla arvioidaan markkinoiden kehityksen vaikutusta arvostuksiin. Laivainvestointeihin liittyen Yhdysvaltain dollari on merkittävä valuuttariskin lähde. Näihin liittyvät rahavirrat on suojattu valuuttatermiinein. Venäjän ruplan kurssin vaihtelu euroon nähden on konsernille merkittävin valuuttakurssiriskejä aiheuttava tekijä.

Euron ja Venäjän ruplan välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuvassa herkkyysslaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:

- valuuttakurssin muutos on +/- 30 prosenttia
- positio sisältää kotivaluuttanaan euroa käyttävien yhtiöiden ruplamääräiset sekä Venäjällä toimivien tytäryritysten euromääräiset rahoitusvarat ja -velat eli myyntisaamiset ja muut saamiset, lainat ja käytetyt luottolimiitit, ostovelat ja muut velat sekä rahavarat tilinpäätöshetkellä
- positiossa ei ole otettu huomioon tulevia kassavirtoja

Korkotason muutoksesta johtuvassa herkkyysslaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:

- korkotason muutos on 1 prosenttiyksikkö
- positio sisältää vaihtuvakorkoiset korolliset rahoitusvelat ja -saamiset
- laskelma perustuu tilinpäätöshetken tasearvoihin eikä tilikauden aikana tapahtuneita pääomien muutoksia ole huomioitu.

Herkkyyssanalyysilaskelmissa tuloslaskelman vaikutukset on arvioitu tuloksena ennen veroja. Oman pääoman herkkyyssvaikutuksessa on valuuttariskin osalta huomioitu tytäryhtiöön sijoitettuna oleva pääoma.

Lisäksi markkinariskit vaikuttavat Aspo-konserniin myös muiden erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Öljyn hinta vaikuttaa kuljetuskustannusten kautta Aspo-konsernin tulokseen. Tältä riskiltä konserni on suojautunut sopimusehtojen avulla. Myös kemikaalien ja elintarvikkeiden raaka-aineiden hintojen vaihtelut vaikuttavat konsernin tulokseen.

Suojauslaskenta

ESL Shippingin laivainvestointiin liittyvät tulevaisuudessa tapahtuvat USD-määräiset kassavirrat on suojattu valuuttatermiinein. Valuuttatermiinien pääomamäärä on yhteensä noin 41 miljoonaa dollaria. Valuuttatermiinit ovat suojauslaskennan alaisia, ja niiden arvostuseroista tehokas osuus kirjataan Aspo-konsernin oman pääoman käyvän arvon suojausrahastoon. Valuuttatermiinien käyvän arvon muutosten tehokas osuus 1,3 miljoonaa euroa (0,1) on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin, ja valuuttatermiinien korko-osuus on kirjattu laajan tuloslaskelman rahoituseriisiin.

Aspo Oyj:n vuonna 2011 nostaman ja 2015 erääntyneen velkakirjalainan vaihtuva korko oli suojattu koronvaihtosopimuksella koko lainasopimuksen voimassaoloajan. Kyseinen koronvaihtosopimus oli suojauslaskennan alainen, ja sen arvostuserot kirjattiin muihin laajan

tuloksen eriin. Suojattavan lainan ja suojaavan instrumentin välinen suojaussuhde oli tehokas. Kyseinen 2015 erääntynyt velkakirjalaina uudistettiin vastaavan suuruisena, ja uudistetun velkakirjalainan vaihtuvan koron suojausta jatkettiin koronvaihtosopimuksella, mutta suojauslaskenta lopetettiin uudistuksen yhteydessä osittaisen tehottomuuden myötä, ja siitä alkaen arvostuserot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Oman pääoman rahastoon vuoteen 2015 mennessä kertynyt tappio oli 0,6 miljoonaa euroa ja se kirjataan tulokseen alkuperäisen edelleen toteutuvaksi ennakoidun transaktion mukaisesti vuoteen 2019 mennessä. Korkojohdannaisen käypä arvo 31.12.2016 oli -0,6 miljoonaa euroa (-0,7).

26.3 Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski

Aspo-konsernin tavoitteena on varmistaa toiminnan riittävä rahoitus kaikissa tilanteissa ja markkinaolosuhteissa. Rahoituspolitiikan mukaisesti rahoituslähteet hajautetaan riittävän monen vastapuolen kesken ja useisiin eri lainainstrumentteihin. Sitovien rahoitussopimusten riittävä määrä ja riittävän pitkät maturiteetit varmistavat Aspo-konsernin nykyiset ja lähitulevaisuuden rahoitustarpeet.

Aspo-konsernin merkittävimmät rahoitustarpeet vuonna 2016 liittyivät ESL Shippingin alusinvestointeihin, ja yhtiö allekirjoitti 50 miljoonan euron laivarahoitussopimukset. ESL Shipping maksoi noin 3 miljoonan euron maksut liittyen alusinvestointeihin. Telko-, Leipurin- ja Kauko-liiketoimintojen pääasiallinen rahoituslähde on niiden liiketoiminnan rahavirta. Maksuvalmius varmistetaan rahavaroilla, yritystodistusten liikkeeseenlaskulla sekä sitovilla tililimiiteillä ja valittujen yhteistyöpankkien myöntämällä valmiusluottolimiiteillä.

Konsernin rahavarat olivat tilikauden 2016 päättyessä 22,6 miljoonaa euroa (23,9). Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä 80 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, joka oli kokonaisuudessaan käyttämätön. Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä lisäksi valittujen yhteistyöpankkien kanssa sovittuja valmiusluottolimiittejä yhteensä 40 miljoonaa euroa, jotka olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. Tilikaudella Aspo Oyj allekirjoitti 20 miljoonan euron valmiusluottolimiittisopimuksen, jolla korvattiin vastaavan suuruinen erääntyvä sopimus.

Merkittäviin rahoitussopimuksiin liittyvät rahoituskovenantit eivät rikkoutuneet tilikauden aikana.

Rahavarat sekä käyttämättömät sitovat valmiusluottolimiitit

1 000 €	2016	2015
Rahavarat	22 627	23 888
Valmiusluottolimiitit	40 000	60 000
Yhteensä	62 627	83 888

Maturiteettianalyysi 2016 1 000 €	Tasearvo 31.12.2016	Rahavirta 2017	2018	2019	2020	2021-
Lainat	-118 192	-8 170	-22 699	-21 769	-35 684	-38 410
Luottolimiitit	-4 994	-1 917	-3 077			
Rahoitusleasingvelat	-2 248	-838	-653	-413	-248	-163
Ostovelat ja muut velat	-47 310	-47 310				

Johdannaisinstrumentit

Koronvaihtosopimukset

Ei suojauslaskennassa

Suoritettavat rahavirrat

Valuuttatermiinit

Suojauslaskennassa

Suoritettavat rahavirrat

Saatavat rahavirrat

-258

-249

-119

-9 163

-26 999

28 247

Maturiteettianalyysi 2015 1 000 €	Tasearvo 31.12.2015	Rahavirta 2016	2017	2018	2019	2020-
Lainat	-120 252	-11 202	-8 122	-22 646	-21 690	-66 919
Luottolimiitit	-5 266	-2 416	-2 850			
Rahoitusleasingvelat	-2 389	-879	-794	-485	-239	-77
Ostovelat ja muut velat	-47 614	-47 614				

Johdannaisinstrumentit

Koronvaihtosopimukset

Ei suojauslaskennassa

Suoritettavat rahavirrat

Valuuttatermiinit

Suojauslaskennassa

Suoritettavat rahavirrat

Saatavat rahavirrat

-235

-233

-199

-78

-2 308

-9 163

-26 999

2 318

9 190

27 045

26.4 Luotto- ja vastapuoliriski

Konsernilla on myyntisaamisista syntynyttä luottoriskiä. Telko- ja Leipurin -segmenteillä on kansainvälinen ja erittäin hajautunut asiakaskunta eikä merkittäviä asiakasriskikeskittymiä ole. ESL Shippingin myyntisaamiset liittyvät pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin luottokelpoisten yritysten kanssa. Sen myyntisaamisten kiertonopeus on korkea. Kaikki segmentit suojautuvat luottoriskeiltä käyttämällä tarvittaessa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin.

Aspo-konsernin tavoitteena on pitää rahavarat pieninä. Vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia koti- ja ulkomaisia pankkeja. Ylijäämäkassavaroja on mahdollista sijoittaa pankkitalletuksiin tai lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin. Johdannaisopimuksiin perustuvaa vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia kotimaisia pankkeja.

Myyntisaamisten ikäjakauma

1 000 €	2016	2015
Erääntymättömät	34 438	32 778
1-30 päivää erääntyneet	7 722	7 772
31-60 päivää erääntyneet	2 604	2 432
Yli 60 päivää erääntyneet	3 315	4 181
Yhteensä	48 079	47 163

26.5 Pääoman hallinta

Konsernin tavoitteena on pääomarakenne, jonka avulla Aspo-konserni varmistaa liiketoiminnan lyhyen ja pitkän aikavälin toimintaedellytykset sekä riittävän pääoman tuoton.

Merkittävimmät pääomarakenteeseen vaikuttavat tekijät ovat mahdolliset rakennejärjestelyt, Aspo Oyj:n osinkopolitiikka, ESL Shippingin alusinvestoinnit sekä tytäryhtiöiden liiketoiminnan kannattavuus.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan pääsääntöisesti omavaraisuusasteen ja nettovelkaantumisasteen kautta. Omavaraisuusaste 31.12.2016 oli 37,4 % (33,8) ja nettovelkaantumisaste 89,8 % (101,4). Tilikaudella 2016 Aspo-konsernin pääomarakenne vahvistui vertailukauteen nähden.

Rahoitusvarat ja -velat

2016

1 000 €	Lainat ja muut saamiset	Myyntivissä olevat rahoitusvarat, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin	Muut rahoitusvelat	Suojauslaskennassa olevat laajan tuloksen muihin eriin kirjattavat johdannaiset	Ei suojauslaskennassa olevat tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaiset	Kirjanpito-arvot
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myyntivissä olevat rahoitusvarat		172		1 248		172
Pitkäaikaiset saamiset						1 248
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset				443		443
Yhteensä		172		1 691		1 863
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvarat						
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset *	49 062					49 062
Rahavarat	22 627					22 627
Yhteensä	71 689					71 689
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Muut pitkäaikaiset velat					368	368
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Ostovelat ja muut velat					258	258
Yhteensä					626	626
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			116 640			116 640
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			8 794			8 794
Ostovelat ja muut velat *			47 310			47 310
Yhteensä			172 744			172 744

* Vain kyseiseen tase-erään sisällyvät rahoitusvarat tai -velat.

2015

1 000 €	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin	Muut rahoitusvelat	Suojauslaskennassa olevat laajan tuloksen muihin eriin kirjattavat johdannaiset	El suojauslaskennassa olevat tulosvaikuttavasti kirjattavat johdannaiset	Kirjanpito-arvot
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytavissä olevat rahoitusvarat		172				172
Pitkäaikaiset saamiset				74		74
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset				9		9
Yhteensä		172		83		255
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvarat						
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset *	47 708					47 708
Rahaverat	23 888					23 888
Yhteensä	71 596					71 596
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Muut pitkäaikaiset velat					510	510
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Ostovelat ja muut velat					235	235
Yhteensä					745	745
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			115 586			115 586
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			12 321			12 321
Ostovelat ja muut velat *			47 614			47 614
Yhteensä			175 521			175 521

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

Laatimisperiaatteissa on kuvattu, kuinka konserni luokittelee rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämismenetelmät käyvän arvon hierarkian eri tasoilla. Konsernin johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia ja valuuttatermiinejä, ja ne kuuluvat käyvän arvon hierarkiassa tasolle 2. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät hierarkiatasolle 3.

Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat ja -velat kuuluvat hierarkiatasolle 2. Niiden käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvosta. Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla tulevia rahavirtoja ja huomioiden Aspon luottomarginaalin.

27. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaisopimukset	Nimellis- arvot	Käyvät nettoarvot	Nimellis- arvot	Käyvät nettoarvot
1 000 €	2016	2016	2015	2015
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit	-36 162	1 691	-38 470	83
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimus	15 000	-626	15 000	-745
Yhteensä		1 065		-662

28. EHDOLLISET VELAT, VARAT JA MUUT SITOUKSET

Vakuudet ja vastuut

Aspo ja eräät sen tytäryhtiöt tekevät tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen erilaisia sopimuksia, joiden perusteella näiden tytäryhtiöiden puolesta tarjotaan takauksia kolmansille osapuolille. Näitä sopimuksia tehdään ensisijaisesti konserniyhtiöiden luottokelpoisuuden tukemiseksi tai parantamiseksi, ja niillä helpotetaan riittävän rahoituksen saatavuutta.

Omien velkojen vakuudeksi

1 000 €	2016	2015
Annetut kiinnitykset	104 454	104 454
Takaukset	40 316	45 889
Muut vastuusitoumukset *	38 063	37 248
Yhteensä	182 833	187 591

Yhteisyritysten puolesta annetut vakuudet

1 000 €	2016	2015
Takaukset		212
Yhteensä		212

Muut vuokravastuut

1 000 €	2016	2015
Yhden vuoden kuluessa	7 255	6 843
Yli vuosi ja enintään viisi vuotta	16 315	16 607
Myöhemmin erääntyvät		1 399
Yhteensä	23 570	24 849

* Muut vastuusitoumukset liittyvät lähinnä uusien alusten tilaussopimuksiin.

Hybridi-instrumentti

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta.

Ennallistamisvelvoite

Aspo-konserniin kuuluvalla yhtiöllä Rauma Terminal Services Oy:llä on Rauman kaupungilta vuokraamiensa maa-alueiden osalta velvoite saattaa maa-alueet vuokrausta edeltävään tilaan. Velvoitteen laajuus pitää sisällään yhtiön rakentamien rakennusten purkamisen perustuksineen ja alueen tasoittamisen purkualueen osalta. Tarkasteluun sisältyvät myös normaalit ympäristövastuut, joista ei yhtiön nykyisen käsityksen mukaan synny kustannuksia. Alueen vuokrasopimukset ovat pitkäaikaisia eikä Rauman kaupunki ole ilmaissut aietta muuttaa alueen käyttötarkoitusta, joten tilinpäätöksessä velvoite on käsitelty mahdollisena velkana, eikä siitä ole sisällytetty laajaan tuloslaskelmaan tai taseeseen erillisiä kirjauksia.

Oikeudenkäynnit

Helsingin käräjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylämaksuja. Helsingin käräjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti käräjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin käräjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö on hakenut valituslupaa korkeimmalta oikeudelta. Mahdollista väylämaksupalautusta ei ole sisällytetty tilinpäätökseen.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun m/s Alppilan takuuajakaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL

Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutusta ei ole sisällytetty tilinpäätökseen vaan se tullaan käsittelemään sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Aspo-konsernin yhtiöitä on osapuolina joissakin normaaliin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä ja riita-asioissa. Näiden oikeudenkäyntien ja riita-asioden taloudellista vaikutusta ei voida varmuudella ennustaa, mutta Aspo-konserni uskoo tällä hetkellä käytössä olevan tiedon perusteella ja ottaen huomioon olemassa olevan vakuutusturvan ja tehdyt varaukset, ettei näillä ole olennaista haitallista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

29. LÄHIPIIRI

Konserniyhtykset

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus, %
Aspo Oyj, emoyhtiö	Suomi	
Aspo Palvelut Oy	Suomi	100,00
Oy Bomanship Ab	Suomi	100,00
Bomanship Europe Unipessoal Lda	Portugali	100,00
ESL Shipping Oy	Suomi	100,00
Kauko GmbH	Saksa	100,00
Kauko Oy	Suomi	100,00
LeiConcept Oy	Suomi	100,00
OOO Leipurien Tukku	Venäjä	100,00
Leipurien Tukku Oy	Suomi	100,00
Leipurin Oyj	Suomi	100,00
FLLC Leipurin	Valko-Venäjä	100,00
LLC Leipurin	Ukraina	100,00
SIA Leipurin	Latvia	100,00
TOO Leipurin	Kazakstan	100,00
UAB Leipurin	Liettua	100,00
Leipurin Estonia AS	Viro	100,00
Leipurin Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
OOO NKP Leipurin	Venäjä	100,00
Rauma Terminal Services Oy	Suomi	100,00
Suhi-Suomalainen Hiili Oy	Suomi	100,00
Telko Oy	Suomi	100,00
FLLC Telko	Valko-Venäjä	100,00
LLC Telko	Ukraina	100,00
OOO Telko	Venäjä	100,00
Telko UAB	Liettua	100,00
Telko Caucasus LLC	Azerbaidzan	100,00
LLC Telko Central Asia	Kazakstan	100,00
Telko Estonia OÜ	Viro	100,00
Telko Denmark A/S	Tanska	100,00
Telko Latvia SIA	Latvia	100,00
Telko Norway AS	Norja	100,00
Telko-Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
Telko Shanghai Ltd.	Kiina	100,00
Telko Sweden AB	Ruotsi	100,00
OOO Telko Terminal	Venäjä	100,00
Oy Troili Ab	Suomi	100,00
Vulganus Oy	Suomi	100,00

Aspo-konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryritykset on esitetty oheisessa taulukossa. Lähipiiriin kuuluvat yhteisyritykset on esitetty liitetiedossa 16. Lähipiiriin luetaan myös johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt.

Tiedot hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenistä löytyvät Vuosi 2016 julkaisun hallinnointi-osiosta.

Johdon työsuhde-etuudet

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2015-2017

Aspo Oyj:n hallitus päätti 11.2.2015 kokouksessaan noin 30 henkilön osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa henkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden pitkäjänteiseen omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Ohjelmaan osallistuminen ja palkkion saaminen kultakin ansaintajaksolta edellyttää, että henkilö hankkii tai omistaa Aspo Oyj:n osakkeita hallituksen ennalta päättämän määrän.

Aspon hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa sekä henkilöt, joille osallistumismahdollisuutta tarjotaan. Palkkio maksetaan osittain Aspo Oyj:n osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta henkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei makseta. Ansaintajaksilta saatuja osakkeita ei myöskään saa luovuttaa sitouttamisjakson aikana, joka päättyy kahden vuoden kuluttua ansaintajakson päättymisestä. Mikäli henkilön työ- tai toimisuhte päättyy sitouttamisjakson aikana, hänen on palautettava palkkiona annetut osakkeet yhtiölle vastikkeetta.

Ansaintajakson 2015 palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2015 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2016 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 88 970 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Ansaintajaksolta 2016 päätetyn palkkion kriteerinä oli Aspo-konsernin osakekohtainen tulostunnusluku (EPS). Tilinpäätöshetkellä arvioitu ansaintajakson osakeperusteinen palkitsemiskulu oli kokonaisuudessaan 365 tuhatta euroa, joka jaksetaan vuosille 2016–2018 osakeomistusohjelman sääntöihin perustuen.

Hallitus päätti 15.2.2017 ansaintajakson 2016 palkkion määräksi 26 040 osaketta ja enintään osakkeiden arvoa vastaavan määrän rahaa verojen kattamiseen eli noin 26 000 osakkeen arvoa vastaava määrä.

Hallitus päätti ansaintajakson 2017 maksimipalkkioksi 112 000 osaketta ja enintään osakkeiden arvoa vastaavan määrän rahaa verojen kattamiseen eli noin 112 000 osakkeen arvoa vastaava määrä. Maksettavien palkkioiden arvioitu määrä vuosien 2015–2017 ohjelmasta päätettäessä vastasi yhteensä enintään noin 900 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Kannustinjärjestelmien sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui työsuhteen päättymisen perusteella vuonna 2016 yhteensä 5 275 kpl osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita.

Muut etuudet

Toimitusjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkevakuutus, jossa eläke määräytyy eläkkeen alkamishetken vakuutussäästöjen perusteella. Toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella. Tilikaudella kuluksi kirjattu lakisääteinen eläkemeno oli 106 510 euroa ja lisäeläke 102 835 euroa. Toimitusjohtajan palvelusuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa palvelusuhteen irtisanomisajan palkan lisäksi maksettava erokorvaus vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Hallituksen puheenjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkevakuutus, jossa eläke määräytyy eläkkeen alkamishetken vakuutussäästöjen perusteella. Eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella. Tilikaudella kuluksi kirjattu lakisääteinen eläkemeno oli 16 002 euroa ja lisäeläke 98 928 euroa.

Tiedot lähipiirin merkitsemistä hybridilainoista löytyvät Vuosi 2016 julkaisun hallinnointiosiosta.

Osakeperusteisten maksujen vaikutus tilikaudella

1 000 €	2016	2015
Tilikaudella työsuhde-etuutena kirjattu kulu	524	671
Rahaosuutta vastaava vieraan pääoman määrä taseessa	190	580

Tilikaudella 2015 aloitettiin uusi kannustinjärjestelmä 2015–2017. Kunkin ansaintajakson kulut jaksotetaan kolmelle vuodelle ohjelman sääntöihin perustuen.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä	Myöntämispäivä	Luovutuspäivä	Palkkion osakemäärä, kpl	Osakkeen markkina-arvo myöntämispäivänä, €	Osakkeen markkina-arvo luovutuspäivänä, €
Kannustinjärjestelmä 2015-2017	11.2.2015				
josta vuoden 2015 osuus	13.3.2015	18.3.2016	88 970	7,72	7,25
josta vuoden 2016 osuus	11.3.2016		26 040	7,20	

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet

1 000 €	2016	2015
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 946	1 759
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	548	456
Osakeperusteiset etuudet	381	471
Yhteensä	2 875	2 686

**Hallituksen ja toimitusjohtajan
palkat, palkkiot ja eläke-etuudet
1 000 €**

	2016	2016	2015	2015
	Palkat ja palkkiot	Eläke-etuudet	Palkat ja palkkiot	Eläke-etuudet
Ojanen Aki, toimitusjohtaja		209		183
Toimitusjohtaja, palkat	372		371	
Toimitusjohtaja, palkkiot	206		218	
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	250		279	
Nyberg Gustav, hallituksen puheenjohtaja	87	115	93	110
Hallituksen jäsenet:				
Arteva Matti*	7		34	
Kaario Mammu	31		32	
Laine Mikael**	22			
Lencioni Roberto, hallituksen varapuheenjohtaja	45		42	
Pentti-von Walzel Kristina*	8		31	
Pöyry Salla**	22			
Salo Risto	29		29	
Yhteensä	1 079	324	1 129	293

* hallituksen jäsen 7.4.2016 saakka

** hallituksen jäsen 7.4.2016 lähtien

Eläke-etuudet sisältävät sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset.

30. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Aspo julkaisee IFRS-tunnuslukujen ohella tiettyjä yleisesti käytettyjä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka ovat pääosin johdettavissa laajasta tuloslaskelmasta ja taseesta. Johdon näkemyksen mukaan tunnusluvut selventävät laajan tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

	2016	2015	2014	2013	2012
Liikevaihto, M€	457,4	445,8	482,9	476,3	481,6
Liikevoitto, M€	20,4	20,6	23,4	10,8	10,6
% liikevaihdosta	4,5	4,6	4,8	2,3	2,2
Voitto ennen veroja, M€	17,3	21,3	19,0	6,6	7,4
% liikevaihdosta	3,8	4,8	3,9	1,4	1,5
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	8,7	11,2	9,9	4,6	5,4
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	14,6	19,1	17,8	8,9	11,8
Omavaraisuusaste, %	37,4	33,8	35,2	34,4	29,2
Omavaraisuusaste ilman verovelkaa, %	38,8	35,4	37,3	37,2	32,7
Nettovelkaantumisaste, %	89,8	101,4	101,0	98,2	131,6
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, M€	6,9	15,1	18,7	4,9	30,5
% liikevaihdosta	1,5	3,4	3,9	1,0	6,3
Henkilöstömäärä 31.12.	895	857	879	869	871
Henkilöstö keskimäärin	871	862	882	878	858
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos / osake, €	0,49	0,61	0,57	0,28	0,36
Laimennettu tulos / osake, €	0,49	0,61	0,57	0,30	0,37
Oma pääoma / osake, €	3,75	3,36	3,42	3,39	2,95
Nimellisosinko / osake, € (2016 hallituksen ehdotus)	0,42	0,41	0,40	0,21	0,42
Osinko / tulos, %	85,4	67,1	70,3	75,3	117,9
Efektiivinen osinkotuotto, %	5,1	5,5	7,0	3,5	6,6
Hinta / voitto -suhde (P/E)	16,6	12,3	10,0	21,6	17,9
Laimennettu hinta / voitto -suhde (P/E)	16,6	12,3	10,0	20,4	17,4
Osakkeen kurssikehitys					
keskikurssi, €	6,95	7,23	6,20	5,74	6,63
alin kurssi, €	6,00	5,92	5,21	5,19	5,70
ylin kurssi, €	8,21	8,16	7,52	6,82	7,95
Tilikauden viimeisen kauppapäivän päätöskurssi, €	8,18	7,50	5,69	6,03	6,39
Osakekannan markkina-arvo 31.12., M€	253,4	232,3	176,3	186,7	197,9
omat osakkeet vähennettynä, M€ *	250,1	228,7	173,0	182,6	193,5
Osakkeen vaihdon kehitys, 1 000 kpl	2 491	4 886	4 872	4 032	2 704
Osakkeen vaihdon kehitys, %	8,0	15,8	15,7	13,0	8,7
Osakkeiden kokonaisvaihto, 1 000 €	17 326	35 340	30 222	22 917	17 625
Rekisteröity osakkeiden kokonaismäärä 31.12., 1 000 kpl	30 976	30 976	30 976	30 967	30 967
ulkopuolella 31.12.	30 579	30 496	30 402	30 274	30 284
ulkopuolella keskimäärin	30 564	30 479	30 312	30 282	30 255
laimennettu osakemäärä keskimäärin	30 564	30 479	30 312	31 945	31 974

* Aspo Management Oy:n omistuksessa olleet Aspo Oyj:n osakkeet käsiteltiin konsernin hallussa olevina omina osakkeina vuosina 2010-2014. Yhtiö fuusioitiin Aspo Oyj:hin vuonna 2015.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	= $\frac{(\text{voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}) \times 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskiarvo)}}$
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	= $\frac{(\text{voitto ennen veroja} - \text{verot}) \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien osuus (keskiarvo)}}$
Omanvaraisuusaste, %	= $\frac{(\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien osuus}) \times 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	= $\frac{(\text{korolliset velat} - \text{rahavarat}) \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien osuus}}$
Henkilöstön keskimäärä	= keskiarvo kuukauden lopussa lasketuista henkilöstömääristä
Tulos / osake, € *	= $\frac{\text{tulos ennen veroja} - \text{tuloerot varsinaisesta toiminnasta} - \text{määräysvallattomien osuus tuloksesta}}{\text{tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma / osake, €	= $\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakeantioikaistu osinko / osake, €	= $\frac{\text{tilikaudella jaettu osakekohtainen osinko}}{\text{osakeantikerroin}}$
Osinko / tulos, % *	= $\frac{\text{osakeantioikaistu osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Efekttiivinen osinkotuotto, %	= $\frac{(\text{osakeantioikaistu osinko} / \text{osake}) \times 100}{\text{tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}}$
Osakeantioikaistu pääomanpalautus / osake, €	= $\frac{\text{tilikaudella jaettu osakekohtainen pääomanpalautus}}{\text{osakeantikerroin}}$
Pääomanpalautus / tulos, %	= $\frac{\text{osakeantioikaistu osakekohtainen pääomanpalautus} \times 100}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Efekttiivinen pääomanpalautustuotto, %	= $\frac{(\text{osakeantioikaistu pääomanpalautus} / \text{osake}) \times 100}{\text{tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}}$
Hinta / voitto -suhde (P/E) *	= $\frac{\text{osakeantioikaistu tilikauden viimeisen kauppapäivän keskikurssi}}{\text{tulos / osake}}$
Osakekannan markkina-arvo	= konsernin ulkopuolella olevien osakkeiden lukumäärä x tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi
Vapaa rahavirta	= liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta

Omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu tunnuslukuja laskettaessa.

* Osakekohtaisen tuloksen laskennassa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä hybridilainan kaudelle kuuluva korko verovaikutuksella oikaistuna.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1	2 133	1 814
Henkilöstökulut	1.2	-2 175	-2 930
Poistot	1.3	-14	-2
Liiketoiminnan muut kulut	1.4	-4 139	-5 058
Liiketappio		-4 195	-6 176
Rahoitustuotot ja -kulut	1.5	14 504	10 067
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		10 309	3 891
Tilinpäätössiirrot	1.6	2 495	4 550
Voitto ennen veroja		12 804	8 441
Tuloverot		0	0
Tilikauden voitto		12 804	8 441

Emoyhtiön tase

Vastaavaa 1 000 €	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	2.1		277
Aineelliset hyödykkeet	2.1	154	164
Sijoitukset	2.2	83 429	83 437
Pysyvät vastaavat yhteensä		83 583	83 878
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset	2.3	62 621	58 344
Rahavarat		7 231	8 408
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		69 852	66 752
Vastaavaa yhteensä		153 435	150 630
Vastattavaa			
1 000 €	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Oma pääoma			
Osakepääoma	2.4	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	2.4	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2.4	16 662	16 579
Edellisten tilikausien voitto	2.4	2 029	5 657
Tilikauden voitto		12 804	8 441
Oma pääoma yhteensä		53 538	52 720
Pakolliset varaukset	2.5	375	700
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat saman konsernin yrityksiltä	2.6	7 143	8 572
Joukkovelkakirjalaina	2.6	11 000	11 000
Lainat rahoituslaitoksilta	2.6	40 000	40 000
Eräpäivätön laina	2.6	25 000	20 000
Siirtovelat	2.6	368	510
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		83 511	80 082
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta	2.7		3 000
Velat saman konsernin yrityksille	2.7	14 660	12 347
Ostovelat	2.7	125	226
Muut velat	2.7	68	133
Siirtovelat	2.7	1 158	1 422
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		16 011	17 128
Vieras pääoma yhteensä		99 522	97 210
Vastattavaa yhteensä		153 435	150 630

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1 000 €	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketappio	-4 195	-6 176
Oikaisut liiketappioon	-126	77
Käyttöpääoman muutos	-200	-3 042
Maksetut korot	-2 926	-2 832
Saadut korot	809	821
Saadut osingot	12 502	13 004
Liiketoiminnan rahavirta	5 864	1 852
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-134	-364
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	406	
Luovutustulot sijoituksista	29	
Investoinnit muihin sijoituksiin		-10
Investointien rahavirta	301	-374
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nosto konserniyhtiöiltä		10 000
Pitkäaikaisten konsernilainojen takaisinmaksut	-1 429	
Pitkäaikaisten lainojen nostot		25 000
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-2 584	11 916
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-687	-47 303
Joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlasku		11 000
Eräpäivätön laina, liikkeeseenlasku	25 000	
Eräpäivätön laina, takaisinmaksu	-20 000	
Saadut konserniavustukset	4 550	1 630
Maksetut osingot	-12 540	-12 199
Omien osakkeiden hankinta	-39	-242
Omien osakkeiden myynti	387	435
Rahoituksen rahavirta	-7 342	237
Rahavarojen muutos	-1 177	1 715
Rahavarat 1.1.	8 408	6 375
Fuusioissa siirtyneet rahavarat		318
Rahavarat 31.12.	7 231	8 408

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Aspo Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Laskentaperiaatteet ovat pysyneet muuttumattomina edelliseen vuoteen verrattuna. Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti tekemään arvioita ja olettamuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöskursseihin. Avoinna olevien valuuttamääräisten erien suojausinstrumentit on arvostettu päivän arvoon korkotekijät huomioon ottaen. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Eläkkeet

Yhtiön eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksin.

Saamiset

Saamiset arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä tehdyillä poistoilla. Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat:

Aineettomat oikeudet	3–5 vuotta
Rakennukset	15–40 vuotta
Koneet ja kalusto	3–8 vuotta

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokrakuluina.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Rahoitusvälineiden arvostaminen

Rahoitusjohdannaisten kirjanpitokäsittelyyn sovelletaan kirjanpitolain 5. luvun 2a§:n mukaista käyvän arvon arvostamista, ja niiden käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan. Rahoitusjohdannaiset on arvostettu tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

1.1 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot 1 000 €	2016	2015
Myyntivoitot sijoituksista	21	
Liiketoiminnan muut tuotot, konserni	472	431
Vuokrat, konserni	895	1 136
Vuokrat, muut	626	88
Liiketoiminnan muut tuotot	119	159
Yhteensä	2 133	1 814

1.2 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut 1 000 €	2016	2015
Palkat ja palkkiot	1 386	1 626
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	118	670
Henkilöstörahaston tulospalkkio-osuus	34	52
Eläkekulut	610	478
Muut henkilöstökulut	27	104
Yhteensä	2 175	2 930

Johdon palkat ja palkkiot 1 000 €	2016	2015
Toimitusjohtaja, palkat	372	371
Toimitusjohtaja, palkkiot	206	218
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	250	279
Hallituksen jäsenet, palkkiot	251	260
Yhteensä	1 079	1 128

Henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana

Toimihenkilöt	5	7
---------------	---	---

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella.

1.3 Poistot

Poistot 1 000 €	2016	2015
Poistot koneista ja kalustosta	14	2

1.4 Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut 1 000 €	2016	2015
Vuokrat	2 015	2 022
Muut kulut	2 124	3 036
Yhteensä	4 139	5 058

Tilintarkastajan palkkiot 1 000 €	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	35	39
Veroneuvonta	27	33
Muut palkkiot	59	61
Yhteensä	121	133

1.5 Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2016	2015
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	16 500	13 000
Muilta	2	4
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista	16 502	13 004
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	806	820
Muilta	3	1
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	809	821
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-158	-80
Muille	-2 649	-3 678
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	-2 807	-3 758
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	14 504	10 067

1.6 Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirrot 1 000 €	2016	2015
Tuotot		
Konserniavustukset	2 495	4 550

2.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

1 000 €	Aineettomat oikeudet	Ennakko- maksut	Aineettomat yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut	Aineelliset yhteensä
Hankintameno 1.1.	347	277	624	1	12	79	73	87	252
Lisäykset tilikaudella						91			91
Vähennykset tilikaudella		-277	-277					-87	-87
Hankintameno 31.12.2016	347	0	347	1	12	170	73	0	256
Kertyneet poistot 1.1.	-347		-347		-12	-76			-88
Tilikauden poisto						-14			-14
Kertyneet poistot 31.12.2016	-347		-347		-12	-90			-102
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0	0	0	1	0	80	73	0	154
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	0	277	277	1	0	3	73	87	164

2.2 Sijoitukset

Sijoitukset 1 000 €	Tytäryritysten osakkeet	Muut osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	83 252	185	83 437
Vähennykset	-8		-8
Hankintameno 31.12.2016	83 244	185	83 429
Hankintameno 31.12.2015	83 252	185	83 437

2.3 Lyhytaikaiset saamiset

Lyhytaikaiset saamiset 1 000 €	2016	2015
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Osinkosaamiset	16 000	12 000
Konserniavustussaamiset	2 495	4 550
Konsernihilisaamiset	771	835
Lainasaamiset	43 100	40 100
Siirtosaamiset	78	429
Yhteensä	62 444	57 914
Muut saamiset	139	392
Siirtosaamiset	38	38
Yhteensä	177	430
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	62 621	58 344

2.4 Oma pääoma

Oma pääoma 1 000 €	2016	2015
Osakepääoma 1.1.	17 692	17 692
Osakepääoma 31.12.	17 692	17 692
Ylikurssirahasto 1.1.	4 351	4 351
Ylikurssirahasto 31.12.	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	16 579	16 530
Osakepalkinta	83	49
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	16 662	16 579
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	14 098	20 160
Osingonjako	-12 540	-12 199
Osakepalkinta	471	646
Konsernirakenteen muutokset		-2 950
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	2 029	5 657
Tilikauden voitto	12 804	8 441
Oma pääoma yhteensä	53 538	52 720

Vapaasta omasta pääomasta on jakokelpoisia varoja 31 495 378,54 euroa (30 677 374,83).

2.5 Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset 1 000 €	2016	2015
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	138	484
Vuokrasopimuksen tappiollisuus	216	216
Verovaraukset	21	
Pakolliset varaukset yhteensä	375	700

2.6 Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma 1 000 €	2016	2015
Lainat saman konsernin yrityksiltä	7 143	8 572
Joukkovelkakirjalaina	11 000	11 000
Eräpäivätön laina	25 000	20 000
Lainat rahoituslaitoksilta	40 000	40 000
Lainat yhteensä	83 143	79 572
Koronvaihtosopimuksen arvostus	368	510
Siirtovelat yhteensä	368	510
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	83 511	80 082

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Lainat saman konsernin yrityksiltä	1 429	2 857
Joukkovelkakirjalaina	11 000	11 000

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron suuruisen oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %.

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022 ja se on kiinteäkorkoinen.

2.7 Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 €	2016	2015
Lainat rahoituslaitoksilta		3 000
Maksamaton osinko	6	6
Ostovelat	125	226
Muut velat	68	133
Siirtovelat*	1 152	1 416
Yhteensä	1 351	4 781

Velat konserniyhtiöille

Rahoitus- ja konsernitili	13 122	10 880
Muut velat saman konsernin yrityksille	1 538	1 467
Yhteensä	14 660	12 347

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16 011	17 128
---	---------------	---------------

* Olennaisimmat erät

Korkojaksotus	408	357
Palkkajaksotukset	603	690

2.8 Muut liitetiedot

Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät

1 000 €	2016	2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat määrät	115	79
Myöhemmin maksettavat	222	89
Yhteensä	337	168

Vuokravastuut

1 000 €	2016	2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 976	1 950
Myöhemmin maksettavat	3 952	3 900
Yhteensä	5 928	5 850

Konserniyhtiöiden puolesta annetut takaukset

1 000 €	2016	2015
Takaukset	88 876	100 205
Yhteensä	88 876	100 205

Johdannaisopimukset

1 000 €	2016	2015
Koronvaihtosopimus		
Kohde-etuuden arvo	15 000	15 000
Käypä arvo	-626	-745

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2016 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 30 975 524, joista yhtiön hallussa oli 396 226 osaketta eli 1,3 % osakepääomasta.

Osakkeet

Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut. Osakkeen kaupankäyntitunnus on ASPO.

Osinko

Aspo Oyj harjoittaa aktiivista, kassavirtaan perustuvaa osinkopolitiikkaa. Yhtiön tavoitteena on jakaa osakkeenomistajille keskimäärin vähintään puolet tilikauden tuloksesta.

Aspo Oyj:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 maksetaan osinkoa 0,42 euroa osakkeelta, mikä vastaa 85 prosenttia konsernin osakekohtaisesta tuloksesta. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,21 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 7.4.2017 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 18.4.2017. Toinen erä 0,21 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2017 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 26.10.2017 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 30.10.2017 ja osingon maksupäivä 6.11.2017.

Aspo Oyj:n omistamille omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Valtuutukset

Yhtiökokous 2016 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus on voimassa vuoden 2017 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

Yhtiökokous 2015 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti.

Hallitus on käyttänyt saamaansa valtuutusta luovuttamalla 18.3.2016 yhteensä 88 970 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta vuosien 2015–2017 osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2015 piiriin kuuluville henkilöille.

Lisäksi yhtiökokous 2015 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

Osakkeen vaihto ja kurssikehitys

Vuonna 2016 Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto oli yhteensä 2 490 725 osaketta ja 17,3 miljoonaa euroa, eli 8,0 prosenttia osakekannasta vaihtoi omistajaa. Tilikauden ylin kurssinoteeraus oli 8,21 euroa ja alin 6,00 euroa. Keskikurssi oli 6,95 euroa ja tilikauden päätöskurssi 8,18 euroa. Yhtiöllä on osaketta koskeva markkinatakaussopimus Nordea Bank AB:n kanssa.

Tilikauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 250,1 miljoonaa euroa. Tuoreimmat kaupankäyntitiedot löytyvät osoitteesta www.aspo.fi.

Osakkeenomistus

Aspon osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään.

Vuoden 2016 lopussa Aspolla oli yhteensä 9 236 osakkeenomistajaa. Osakkeista 98,0 prosenttia oli suorassa omistuksessa ja 2,0 prosenttia hallintarekisterien kautta olevassa omistuksessa. Ulkomaisessa omistuksessa oli yhteensä 0,2 prosenttia yhtiön osakkeista.

Kymmenen suurimman osakkeenomistajan hallussa oli 31.12.2016 yhteensä 38,3 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänistä.

Luettelo Aspon suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä kuukausittain päivitettynä internet-osoitteessa www.aspo.fi.

Johdon osakkeenomistus

Aspo Oyj:n hallituksen jäsenet määräysvaltayhteisöineen omistivat 31.12.2016 yhteensä 4 161 370 osaketta, joka oli 13,4 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Aspo Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmän muut jäsenet omistivat 31.12.2016 yhteensä 235 181 osaketta, joka oli 0,8 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2016

	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Havsudden Oy Ab	3 142 941	10,15
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 438 412	4,64
Vehmas Tapio	1 375 827	4,44
Vehmas Aatos	1 043 394	3,37
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 000 676	3,23
Vehmas Tatu	943 900	3,05
Vehmas Liisa	930 693	3,00
Mandatum Life Unit-Linked	739 547	2,38
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	721 040	2,33
Nyberg Gustav	531 667	1,72
10 suurinta omistajaa yhteensä	11 868 097	38,31
Hallintarekisteröidyt osakkeet	627 729	2,03
Muut osakkeet	18 083 472	58,38
Ulkona olevat osakkeet yhteensä	30 579 298	98,72
Omat osakkeet	396 226	1,28
Osakkeita yhteensä	30 975 524	100,00

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2016 osakkeiden määrän mukaan

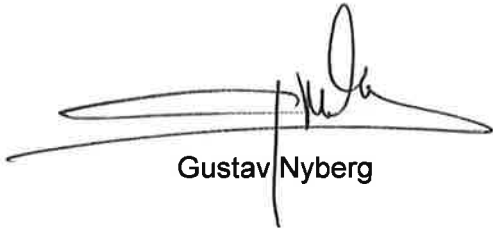
Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	Osuus omistajista %	Osake- määrä kpl	Osuus osake- kannasta %
1 - 100	1 483	16,06	89 782	0,29
101 - 500	3 510	38,01	977 572	3,16
501 - 1 000	1 679	18,18	1 282 847	4,14
1 001 - 5 000	2 046	22,16	4 418 054	14,26
5 001 - 10 000	298	3,22	2 111 983	6,82
10 001 - 50 000	167	1,81	3 399 236	10,97
50 001 - 100 000	16	0,17	1 051 190	3,39
100 001 - 500 000	26	0,28	5 772 299	18,64
500 001 -	10	0,11	11 868 097	38,31
Yhteistilillä yhteensä	1	0,01	4 464	0,01
Yhteensä	9 236	100,00	30 975 524	100,00

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2016 omistajaryhmittäin

	Omistuksia %	Osakkeita %
1. Kotitaloudet	94,5	60,8
2. Yritykset	4,1	18,9
3. Rahoitus ja vakuutuslaitokset	0,2	7,5
4. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,8	4,4
5. Julkisyhteisöt	0,1	8,1
6. Ulkomaat	0,3	0,3
	100,0	100,0

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 3. maaliskuuta 2017

Gustav Nyberg

Mammu Kaario

Mikael Laine

Roberto Lencioni

Salla Pöyry

Risto Salo

Aki Ojanen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä __. maaliskuuta 2017

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Harri Pärssinen
KHT